



Broj: 04-1-34-2-58/20-21

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona) na sjednici održanoj dana 12.04.2021. godine donosi:

IZVJEŠĆE O RADU

Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 1. 1.-31. 12. 2020. godine

Uvod

Izvješće o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2020. godinu rađeno je sukladno članku 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba FBiH i članku 8. Statuta Službe.

Izvješće je namijenjeno članovima Upravnoga vijeća Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a nakon usvajanja i Federalnom zavodu za zapošljavanje. S osnovnim sadržajem izvješća upoznat će se Županijska vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju podružnice Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama, koje izravno ili neizravno, utječu zatim prate pojave i tendencije u tome području.

Pri izradi izvješća korišteni su: vlastiti podaci središnjega ureda Službe i njezinih podružnica prema općinama, podaci odjela gospodarstva općinskih vijeća, podaci Porezne uprave Federacije BiH, zvanični statistički podaci te podaci tijela i službi koja egzistiraju na tome području.

U izvješću je aktivnost Službe prezentirana po osnovnim ustanovljenim funkcijama.

Opće napomene

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrirana je kod nadležnoga suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnoga društvenoga interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije te Statutom Službe.

Njihov sadržaj osobito se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informiranje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava temeljem nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organiziranje profesionalnoga usmjeravanja i stručnoga osposobljavanja nezaposlenih osoba, praćenje demografskih kretanja na tome području, donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike



zapošljavanja, suradnju s obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa s kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba došlo je do preustroja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH pa su formirane županijske službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našoj Županiji formalno je utemeljena donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije broj: 02-01-VI-036/02 od 28. 3. 2002. godine („Službene novine HNŽ/HNK” broj 2/02), ali je iz više razloga praktično počela s radom 1. srpnja 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacijske dijelove - podružnice te na području grada Mostara kroz dva odjeljenja.

Statistički pokazatelji stanja i promjena u evidentiranoj nezaposlenosti

Stanje u evidenciji nezaposlenih osoba

Kretanje broja nezaposlenih osoba u zadnjih deset godina u HNŽ-u (2011.-2020.) vidljiv je iz sljedeće tablice:

PODRUŽNICA	BROJ NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA (STANJE 31. 12. navedenih godina)									
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018	2019.	2020.
Federacija BiH	371.090	384.852	391.942	392.265	389.865	372.207	349.699	329.907	307.864	323.244
UKUPNO HNŽ-HNK	29.885	31.363	32.550	33.818	34.453	33.327	32.183	30.703	29.755	31.807
ČAPLJINA	2.820	2.988	3.179	3.359	3.487	3.376	3.283	3.006	2.911	3.169
ČITLUK	2.150	2.294	2.496	2.513	2.682	2.700	2.708	2.663	2.598	3.185
JABLANICA	1.992	2.167	2.257	2.358	2.367	2.293	2.132	2.118	1.985	2.120
KONJIC	3.781	3.855	3.929	4.170	4.088	4.128	3.973	3.842	3.709	3.824
MOSTAR	15.040	15.674	16.216	16.876	17.232	16.325	15.680	14.926	14.535	15.378
NEUM	358	403	421	390	429	403	376	356	339	358
PROZOR-RAMA	1.780	1.901	1.917	1.990	1.981	1.980	1.946	1.861	1.794	1.813
RAVNO	34	30	32	35	37	38	40	39	37	38
STOLAC	1.930	2.051	2.103	2.127	2.150	2.084	2.045	1.892	1.847	1.922

31. prosinca 2020. godine u evidenciji nezaposlenih osoba nalazile su se 31.807. osoba. U odnosu na kraj 2019. godine, kada se na evidenciji nalazilo 29.755 nezaposlenih osoba, povećan je broj za 2.052 osobe ili za 6,90%.



Razlog za povećanje je prvenstveno proglašenje pandemije koronavirusa (COVID-19) i zabrana rada uslužnim djelatnostima, a koje su predstavljale rizik od širenja bolesti putem fizičkoga kontakta. I Služba se morala prilagoditi novim okolnostima pa je prilagodila način obavljanja svojih aktivnosti. S obzirom na to, specifična djelatnost Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK i proglašene pandemije koronavirusa (COVID-19), dana 13. 3. 2020. god. je donesena Odluka o ograničavanju rad sa strankama u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK u razdoblju od 13. 3. 2020. god. do 27. 3. 2020. godine tako da se prijem stranaka vrši samo u slučajevima ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje, tj. žurni slučajevi. Svi rokovi u kojima su stranke dužne poduzeti određene radnje u Službi u svezi nove prijave, redovitoga javljanja, ostvarivanja prava na novčanu naknadu i drugih prava koji rokovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i podzakonskim aktima, prolongirani su za gore navedeno razdoblje, odnosno odvijali su se od 27. 3. 2020. godine. Dana 24. 3. 2020. god., donesena je nova Odluka kojom je utvrđeno da osobe, koje već imaju status nezaposlene osobe, nisu dužne vršiti redovnu prijavu u podružnice – urede Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti. Svi rokovi za redovne prijave su prolongirani do trajanja izvanrednoga stanja. Osobe kojima je prestao radni odnos, radi ostvarivanja svojih prava, dobile su mogućnost prijave putem elektroničke pošte, faksa i telefona i tako dostaviti potrebnu dokumentaciju. Spomenute odluke i informacije za korisnike su bile istaknute i dostupne na mrežnoj stranici Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK te na vratima općinskih podružnica ureda rada.

Temeljem navedenoga Služba je u ožujku tekuće godine imala stanku u zaprimanju zahtjeva za prijavu u evidenciju nezaposlenih osoba u trajanju od gotovo dva tjedna. Kad je stvorena mogućnost prijave, dobili smo veliki broj zahtjeva koje nije bilo moguće uvesti u sustav brzinom kojom su zaprimani. U izravnom i neformalnom kontaktu s poslodavcima došli smo do informacija da je moguće očekivati i veći broj raskida radnih odnosa u travnju. Veliki broj njih je izjavio da mogu zadržati radnike u ožujku, ali za travanj neće imati potrebna sredstva za uplate obveznih doprinosa i poreza. Istovremeno su izjavili da bi nakon prestanka izvanrednih okolnosti i otvaranja svojih djelatnosti za rad zaposlili opet iste djelatnike.

15. 5. 2020. godine stavlja se izvan snage Odluka od 24. 3. 2020. godine, i time se radno vrijeme sa strankama Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, ali i način njihovoga prijema u svrhu ostvarivanja i korištenja prava temeljem nezaposlenosti počeo odvijati prema redovnom postupku. Pri prijemu stranaka djelatnici Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK i stranke dužne su poštivati preporuke Stožera civilne zaštite HNŽ/K (držanje fizičke distance od minimalno 1,5 metara zatim obvezno korištenje zaštitnih maski i rukavica).

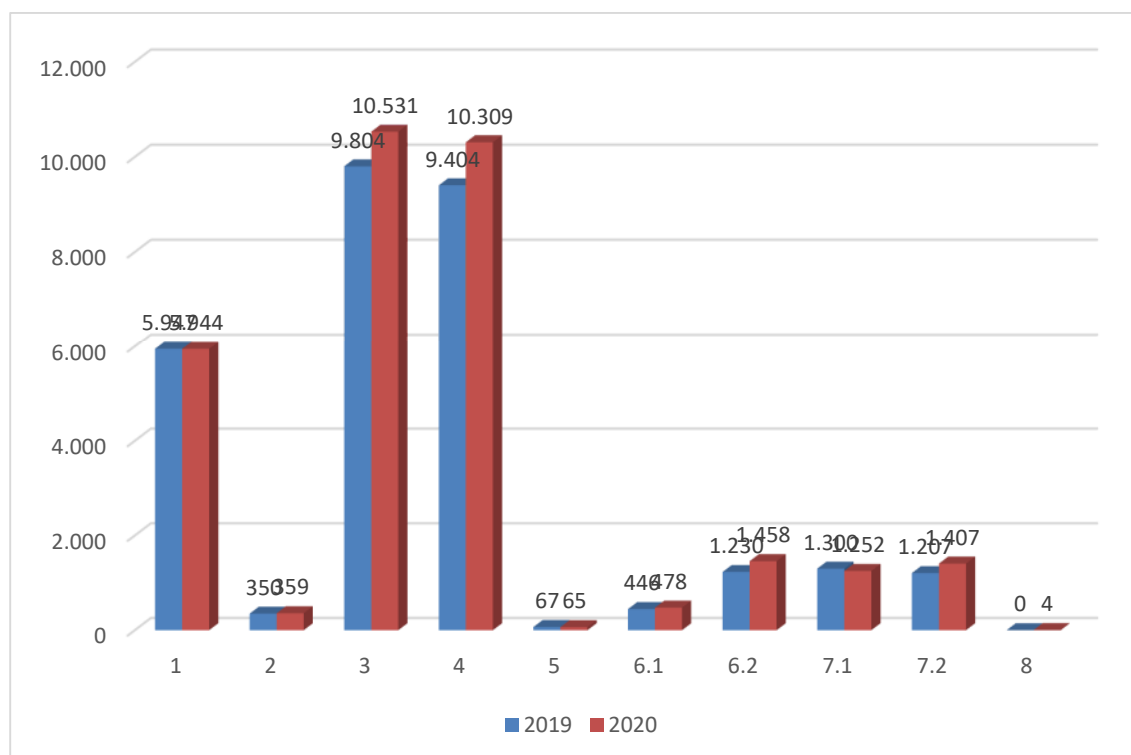
U odnosu na prethodnu godinu, u svim općinama Županije, zabilježen je porast broja nezaposlenih osoba.



Na dan 31. 12. 2020. godine struktura nezaposlenih osoba prema stupnjevima stručnoga obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PREMA STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	3.169	1.772	488	45	1.111	1.042	13	53	122	85	210	0
<i>ČITLUK</i>	3.185	1.731	223	6	1.280	1.208	4	52	122	80	210	0
<i>JABLANICA</i>	2.120	1.189	453	46	733	645	2	18	74	113	36	0
<i>KONJIC</i>	3.824	2.063	1.273	17	1.203	919	3	37	217	97	58	0
<i>MOSTAR</i>	15.378	8.262	2.595	210	4.568	5.393	33	275	778	776	747	3
<i>NEUM</i>	358	175	40	2	135	124	1	4	20	8	24	0
<i>PROZOR -RAMA</i>	1.813	963	498	18	725	422	1	16	53	27	53	0
<i>RAVNO</i>	38	17	8	0	14	13	0	1	1	0	1	0
<i>STOLAC</i>	1.922	957	366	15	762	543	8	22	71	66	68	1
UKUPNO	31.807	17.129	5.944	359	10.531	10.309	65	478	1.458	1.252	1.407	4

U sljedećem prikazu vidljive su promjene u broju nezaposlenih osoba u odnosu na stupanj stručnoga obrazovanja u 2019. i 2020. godini.





Najveći porast dogodio se u broju nezaposlenih osoba sa srednjoškolskim obrazovanjem.

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stupnjevima obrazovanja su:

STUPANJ 1 i 2	radnici za jednostavne poslove 5.974, daktilografi 50, pomoćnik u kuhinji 47 radnik u tekstilnoj proizvodnji 34, krojač 23, pomoćni cvjećar 18, pomoćni zidar 13 itd.
STUPANJ 3 i 5	prodavač 2.005, frizer za žene 901, kuhar 864, bravar 737, automehaničar 681, konobar 653, kovinotokar 212, 384, vozač teretnoga vozila 306 itd.
STUPANJ 4	ekonomski tehničar 1.813, maturant gimnazije 1.697, strojarski tehničar 836, turistički tehničar 573, elektrotehničar 518, medicinska sestra 497, tehničar cestovnoga prometa 39, poljoprivredni tehničar 396 itd.
STUPANJ 6 ₁ i 6 ₂	ekonomist 238, pravnik 172, učitelj predškolske djece 73, informatičar 59 kriminalist 57, građevinski inženjer 55, fizioterapeut 442, socijalni radnik 37, inženjer medicinske radiologije 35, razredni učitelj 30 itd.
STUPANJ 7 ₁ , 7 ₂ i 8	pravnik 367, ekonomist 244, profesor engleskoga jezika 167, inženjer agronomije 129, pedagog 84, profesor razredne nastave 83, profesor tjelesne i zdravstvene kulture 81, strojarski inženjer 79 itd.

Promatrano po starosti struktura nezaposlenih osoba u evidenciji izgleda ovako:

UKUPNO	GODINE STAROSTI									
	15-19 godina	20-24 godina	25-29 godina	30-34 godina	35-39 godina	40-44 godina	45-49 godina	50-54 godina	55-59 godine	Preko 60 godina
31.807	897	3.427	4.040	3.619	3.287	3.196	3.154	3.602	3.850	2.735

Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 26,30% i na razini je brojeva u odnosu na prethodnu godinu.

Udio nezaposlenih u dobi od 30 do 40 godina iznosi 21,70% te se i taj udio nije značajno promijenio.

Problematična je kategorija preko 50 godina koja sudjeluje sa 32,00 % u ukupnom broju, budući da su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a svake se godine povećava njihov broj u ukupnom broju nezaposlenih osoba (krajem 2019. godine taj je broj iznosio 9.578, dok je godinu kasnije taj broj 10.187).

U sljedećoj tabeli predstavljen je broj nezaposlenih osoba prema vremenu čekanja na zaposlenje:



VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE

UKUPNO	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseca	2-3 godine	3-5 godina	5-7 godina	7-9 godina	preko 9 godina
31.807	4.846	2.206	1.612	3.233	1.603	2.571	3.406	2.154	1.889	8.287

Smanjio se broj nezaposlenih osoba koje čekaju na zaposlenje do 6 mjeseci. On iznosi 4.846 i manji je za 832 osobe u odnosu na kraj 2019. godine. U svim ostalim kategorijama, vremena čekanja, na zaposlenje povećao se broj nezaposlenih osoba.

Broj nezaposlenih osoba, koje traže prvo zaposlenje bio je 9.545, ili 30,00%, od ukupnoga broja registriranih nezaposlenih osoba. U odnosu na kraj 2019. godine njihov broj je manji za 1.122. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje je 5.391 ili 16,90% od ukupnoga broja nezaposlenih osoba.

Prema radnom stažu broj nezaposlenih osoba je sljedeći:

UKUPNO	RADNI STAŽ								
	do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina	10-15 godina	15-20 godina	20-25 godina	25-30 godina	30-35 godina	preko 35 godina
22.262	5.437	7.259	3.872	2.594	1.428	855	479	273	65

Iz pregleda je vidljivo da na evidenciji ima 3.100 2.888 nezaposlenih osoba, koje imaju više od 15 godina radnog staža, a to predstavlja 9,70% ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.



Prema narodnosti nezaposlene osobe su se izjasnile kako slijedi:

UKUPNO	NARODNOST									
	BOŠNJAK	HRVAT	SRBIN	SLOVENAC	ALBANAC	CRNOGORAC	MAKE DONAC	ŽIDOV	ROM	OSTALI
31.807	16.144	14.256	788	2	86	5	8	1	189	328

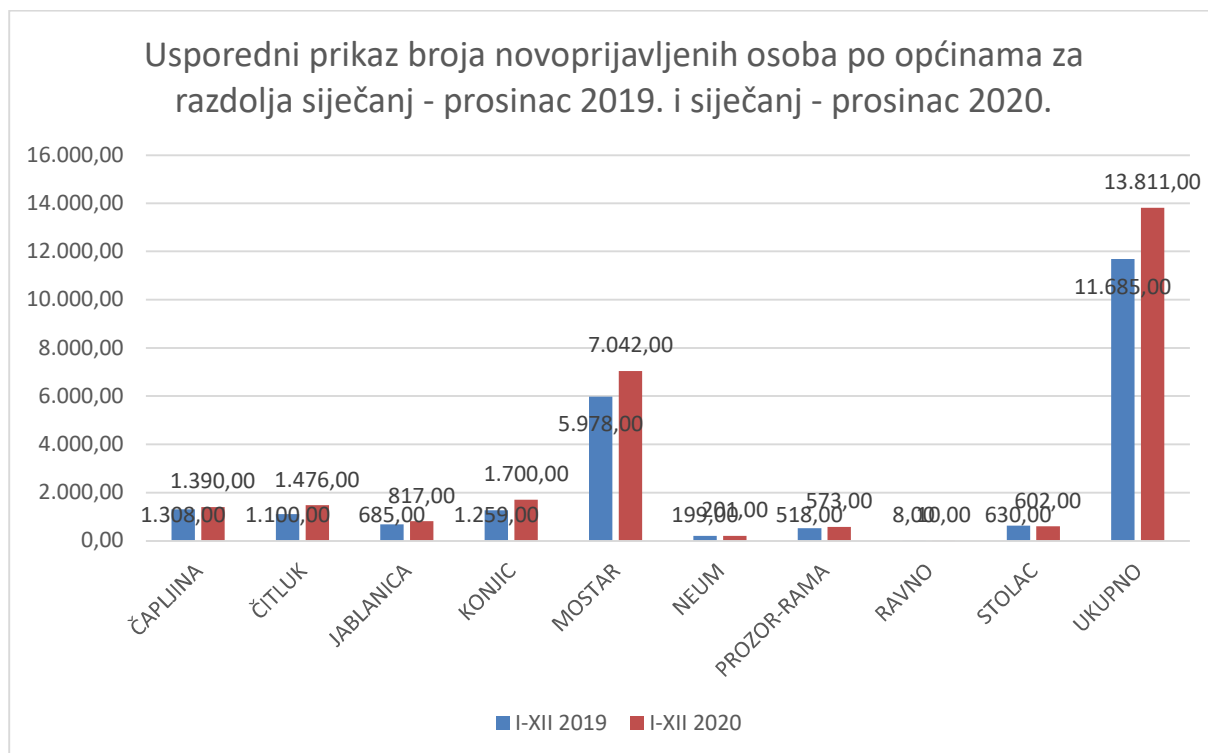
U evidenciji se nalazi ukupno 4.113 razvojačenih branitelja (svaki sedmi na evidenciji) kao i 800 članova obitelji poginulih i nestalih branitelja. U ukupnom broju nezaposlenih osoba krajem prosinca 2020. godine nalazio se i 391 ratni vojni invalid, 219 osoba s faktorom otežane zapošljivosti, i 415 ostalih invalida.

Prijavljivanje u evidenciju

Tijekom 2020. godine u evidenciju nezaposlenih osoba u podružnicama Službe prijavilo se ukupno 13.811 osoba. U odnosu na proteklu godinu to je više za 2.126 osoba ili za 18,20% i 28,00 % više od godišnjega planiranoga broja.

Struktura novoprijavljenih nezaposlenih osoba prema stupnju obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.390	844	128	8	389	495	8	19	99	55	189	0
ČITLUK	1.476	769	59	1	529	519	2	26	74	64	202	0
JABLANICA	817	425	112	13	276	268	0	7	51	64	26	0
KONJIC	1.700	824	295	3	557	526	6	20	169	65	58	1
MOSTAR	7.042	3.745	587	36	1.682	2.726	7	121	611	518	751	3
NEUM	201	102	10	1	71	67	1	2	17	4	28	0
PROZOR -RAMA	573	318	93	1	234	148	1	9	37	12	38	0
RAVNO	10	4	0	0	4	4	0	0	0	1	1	0
STOLAC	602	344	34	4	205	186	5	7	46	39	75	1
UKUPNO	13.811	7.375	1.318	67	3.947	4.939	30	211	1.104	822	1.368	5



Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba žene čine 7.375 ili 53,40%.

Ako se pogledaju temelji prijave u evidenciju, najzastupljenije kategorije su prijava zbog prestanka radnoga odnosa (80,20%, a to je povećanje u odnosu na 2019. godinu za 6,40%) i završetak školovanja (10,70%). Od svih prestanaka radnih odnosa njih 36,70% odnosi se na istek vremena rada po ugovoru. Na kraju 2019. godine taj je postotak iznosio 40,60%. Očekivano su najzastupljeniji razlozi za prekid radnoga odnosa tehnološki ili ekonomsko - organizacijski višak, na koji se odnosi čak 47,70 % svih prekida radnoga odnosa u promatranom razdoblju. U 2019. godini taj je udio iznosio 23,50%.

Brisanje iz evidencije

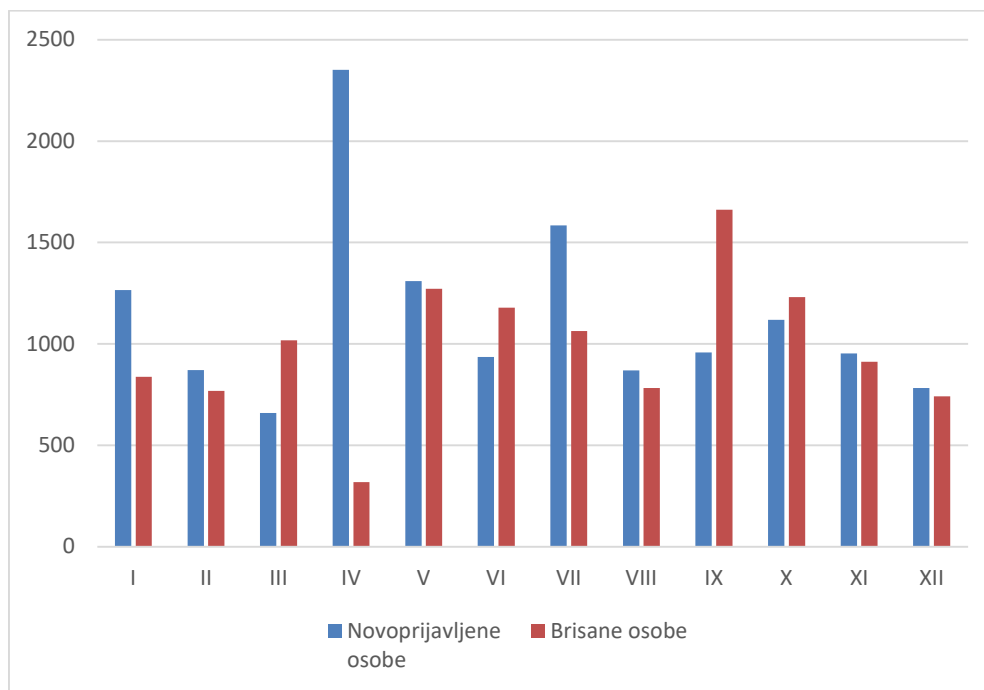
Iz evidencije je brisano, prema različitim temeljima, 11.776 nezaposlenih osoba, tj. 881 ili za 7,00% manje u odnosu na prethodnu godinu. Od toga broja, 75,80% se odnosi na kategoriju onih osoba koje su brisane zbog zaposlenja. U 2019. godini taj udio je iznosio 73,40%. Od ukupnoga broja osoba, koje su izgubile status nezaposlene osobe, njih 6.366 su žene ili 54,00%.



Struktura brisanih osoba iz evidencije prema stupnju stručnoga obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.144	691	139	13	330	361	5	17	74	46	159	0
ČITLUK	884	489	58	2	261	274	2	15	53	45	174	0
JABLANICA	682	337	90	5	247	207	1	5	41	66	20	0
KONJIC	1.584	776	290	4	487	511	7	21	127	79	57	1
MOSTAR	6.210	3.359	575	31	1.439	2.282	9	101	503	568	701	1
NEUM	182	88	11	0	73	58	1	1	10	2	26	0
PROZOR - RAMA	555	309	89	0	216	152	2	10	29	15	42	0
RAVNO	9	3	1	0	3	3	0	0	0	1	1	0
ŠTOLAC	526	314	45	3	176	147	4	7	47	34	63	0
UKUPNO	11.776	6.366	1.298	58	3.232	3.995	31	177	884	856	1243	2

Kretanje broja novoprijavljenih i brisanih osoba po mjesecima





Zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju

Zaposlenost

Prema procjeni ukupnoga broja nazočnoga stanovništva prema starosti i općinama od strane Federalnoga zavoda za statistiku, 30. 6. 2020. godine na području HNŹ-a bilo je 216.248 stanovnika. Do 14 godina bilo je 29.348, od 15 do 64 godine 146.950 te preko 65 godina 39.950 stanovnika.

Prikaz procjene broja stanovništva prema dobi u 2019. i 2020. godini - Podaci Federalnoga Zavoda za statistiku

Opis	Datum procjene	Ukupno	Po godinama starosti		
			0-14	15-64	65 +
Federacija Bosne i Hercegovine	30. 6. 2019.	2.190.098	320.184	1.526.894	343.020
	30. 6. 2020.	2.184.680	314.266	1.513.947	356.917
Hercegovačko-neretvanska županija (kanton)	30. 6. 2019.	216.970	30.024	148.293	38.653
	30. 6. 2020.	216.248	29.348	146.950	39.950

Prikaz procjene broja stanovništva prema dobi u 2020. godini te prema dobi i općinama u HNŹ - Podaci Federalnoga Zavoda za statistiku

OPIS	UKUPNO	PO GODINAMA STAROSTI			
		0-14	15-64	65 +	
FEDERACIJA BIH	Ukupno	2.184.680	314.266	1.513.947	356.917
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA	Ukupno	216.248	29.348	146.950	39.950



ČAPLJINA	24.807	3.280	16.753	4.774
ČITLUK	17.916	2.689	12.271	2.956
JABLANICA	9.622	1.251	6.699	1.672
KONJIC	23.770	3.008	16.162	4.600
MOSTAR	105.074	15.195	70.550	19.329
NEUM	4.369	394	3.006	969
PROZOR -RAMA	13.414	1.715	9.584	2.115
RAVNO	3.197	208	2.087	902
STOLAC	14.079	1.608	9.838	2.633

Prema prikupljenim podacima, na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŹ-HNK, krajem 2020. godine djeluje 7.340 pravnih subjekata, a isti ukupno zapošljavaju 51.744 radnika. Krajem 2019. godine taj je broj iznosio 54.115 radnika koji su radili u 7.924 pravna subjekta. Podaci su dobiveni od Porezne uprave Federacije BiH. Radi se o smanjenu broja zaposlenih osoba od 4,40%

Prikaz broja zaposlenih osoba u HNŹ na dan 31. 12. 2020. godine

OPĆINA	UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH OSOBA	Državno vlasništvo		Privatno vlasništvo		Zadružno vlasništvo		Kombinirano vlasništvo		Nema vlasništva (fondacije, vjerske zajednice, međunarodna predstavništva itd.)	
		Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika
ČAPLJINA	3399	15	585	503	1749	1	8	1	5	175	1052
ČITLUK	4593	11	431	638	3066	2	5	1	49	199	1042
JABLANICA	1902	9	234	214	724	0	0	2	255	63	689
KONJIC	5850	18	795	514	2519	3	5	6	1615	141	916
MOSTAR	32134	91	7864	2829	12219	4	5	13	1250	1106	10796
NEUM	953	9	163	99	464	0	0	3	79	42	247
PROZOR - RAMA	1439	17	415	218	576	2	3	1	50	58	395



RAVNO	157	5	49	21	48	0	0	0	0	9	60
STOLAC	1317	10	396	217	582	3	7	0	0	68	332
UKUPNO	51744	185	10932	5253	21947	14	33	27	3303	1861	15529

Napomena: Za detalje pojedinih vrsta oblika organiziranja pogledati tabele u prilogu izvješća

U sljedećoj tabeli predstavljene su stope zaposlenosti i nezaposlenosti na području FBiH, Hercegovačko-neretvanske županije i njezinih općina. Procjene stope zaposlenosti i nezaposlenosti treba uzeti sa zadržkom iz više razloga: broj radno sposobnoga stanovništva je procjena, a u njoj su sadržane i kategorije učenika, studenti, korisnici povlaštenih mirovina i sl., a u broju nezaposlenih osoba je sadržan značajan udio onih osoba koje ne traže aktivno posao, koriste status nezaposlene osobe za ostvarivanje nekih drugih prava i sl.

OPIS	Radno aktivno stanovništvo	Zaposlene osobe	Nezaposlene osobe	Stopa zaposlenosti% (2 : 1) x 100	Stopa nezaposlenosti % 3 : (2+3) x 100
	1	2	3	4	5
Federacija BIH	1.513.947	520.162	323.244	34,36	38,33
UKUPNO HNŹ	146.950	51.744	31.807	35,21	38,07
ČAPLJINA	16.753	3.399	3.169	20,29	48,25
ČITLUK	12.271	4.593	3.185	37,43	40,95
JABLANICA	6.699	1.902	2.120	28,39	52,71
KONJIC	16.162	5.850	3.824	36,20	39,53
MOSTAR	70.550	32.134	15.378	45,55	32,37
NEUM	3.006	953	358	31,70	27,31
RAMA-PROZOR	9.584	1.439	1.813	15,01	55,75
RAVNO	2.087	157	38	7,52	19,49
STOLAC	9.838	1.317	1.922	13,39	59,34



Udio zaposlenih s područja naše Županije u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 9,90% (to je manje za 0,20% nego prethodne godine) dok je udio nezaposlenih 9,80% i za 0,20% je viši u odnosu na 2019. godinu. Udio radno aktivnoga stanovništva iznosi 9,70%.

¹ Temeljem Odluke o proglašenju nesreće uzrokovane koronavirusom (COVID-19) na području FBiH došlo je do reorganizacije inspekcije rada, tako da su inspektori duže razdoblje bili angažirani na poslovima koordinacije Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ s Federalnom upravom za inspekcijske poslove i Ministarstvom unutarnjih poslova HNŽ, a sve u cilju kontrole izdanih rješenja o samoizolaciji osobama koje ulaze u BiH. Do kraja 2020. godine samo tri inspektora za radne odnose kontroliraju zakonitost radno-pravnih odnosa na području HNŽ. I pored navedene reorganizacije poslova tijekom 2020. godine županijska inspekcija rada za oblast radnih odnosa izvršila je ukupno 741 inspekcijski nadzora, tijekom kojih je zatečeno 85 osoba angažiranih suprotno Zakonu o radu. U 2018. godini taj je broj iznosio 422 osobe u 1.767 nadzora. Preventivnim djelovanjem inspekcije 133 osobe su zasnovale radni odnos. Prilikom vršenja nadzora najčešće su uočene sljedeće nepravilnosti:

- kod poslodavaca se zatiču radnici s kojima nije zaključen ugovor o radu i za iste nisu izvršene prijave na obvezno osiguranje sukladno Zakonu o radu;
- s radnicima se ne zaključuju govori o radu u pisanoj formi, odnosno zaključuju se ugovori o radu koji ne sadrže sve podatke propisane Zakonom;
- poslodavci za obavljanje poslova iz registrirane, odnosno temeljne djelatnosti angažiraju radnike temeljem ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o djelu ili nekoga drugoga ugovora iz Zakona o obveznim odnosima, a za koje se sukladno Zakonu o radu, kolektivnom ugovoru i općem aktu (pravilniku o radu) ne zasniva radni odnos;
- uvodi se rad duži od punoga radnoga vremena (prekovremeni rad) suprotno Zakonu o radu, a radnicima se ne omogućuje čak ni korištenje minimalnoga broja dana godišnjega odmora kao i pravo na plaćene dane za vrijeme blagdana i državnih praznika;
- radnicima se ne isplaćuje plaća u Zakonom propisanom roku sa svim pripadajućim doprinosima, niti im se uručuje im obračun plaće, koju je poslodavac bio dužan isplatiti, niti mi se uručuje pisani obračun plaće;
- radnicima se ne dostavljaju fotokopije prijave na obvezno osiguranje uz pisani dokaz kao i svake promjena osiguranja koje se tiču radnika;
- porodiljama zbog trudnoće i korištenja porodiljskoga odsustva prestaje radni odnos,
- poslodavci ne vode evidencija o radnicima koji su kod njih zaposleni ili vode evidencije suprotno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu;
- radnici se raspoređuju na radna mjesta suprotno Zakonu o radu;
- prilikom donošenja Pravilnika o radu, poslodavci se ne konzultiraju sa sindikatom, odnosno vijećem zaposlenika;
- prilikom oglasavanja i prijema u radni odnos u javnom sektoru, poslodavci često ne postupaju sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos, u javnom sektoru u HNŽ.

Radnici u privatnom sektoru najčešće i ne traže inspekcijski nadzor zbog straha od gubitka posla. Ako zatraže zaštitu svojih prava sudskim putem, očita je spornost sudskih organa u radu po tužbama radnika. Sudovi često izriču samo uvjetne kazne, a to ide u prilog poslodavcu. U 2020. godini nije održana tematska sjednica Vlade HNŽ/K o problematici zapošljavanja.

¹ Podaci Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ.



Posredovanje u zapošljavanju

Zapošljavanje

Tijekom 2020. godine Služba je ukupno prikupila i objavila 1.129 (26,60% manje u odnosu na 2019. godinu) oglasa i natječaja o slobodnim radnim mjestima za 6.092 radnika, tj. 20,00% manje u odnosu na prethodnu godinu. Od toga se 335 poslodavaca osobno javilo Službi sa zahtjevom za objavu natječaja, a iskazali su potrebu za 1.411 radnika.

Tijekom izvještajne godine izradili smo 508 prijava potreba za radnicima. Promatrano prema stupnju stručnoga obrazovanja struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

PO SJEDIŠTU POSLODAVCA	Broj traženih radnika	Od toga na:		PREMA STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	98	8	90	32	0	37	8	0	5	0	15	1	0
<i>ČITLUK</i>	106	40	66	0	0	56	3	0	43	0	2	2	0
<i>JABLANICA</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>KONJIC</i>	225	35	190	109	3	74	16	0	0	1	17	5	0
<i>MOSTAR</i>	816	238	578	49	24	125	223	5	88	101	89	110	2
<i>NEUM</i>	41	3	38	1	0	8	0	0	0	0	0	32	0
<i>PROZOR -RAMA</i>	21	15	6	1	0	11	1	0	0	0	7	1	0
<i>RAVNO</i>	30	6	24	0	1	3	0	0	0	0	3	23	0
<i>STOLAC</i>	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1.338	346	992	193	28	314	251	5	136	102	133	174	2

Evidentno je da poslodavci preferiraju zapošljavanje na određeno radno vrijeme.

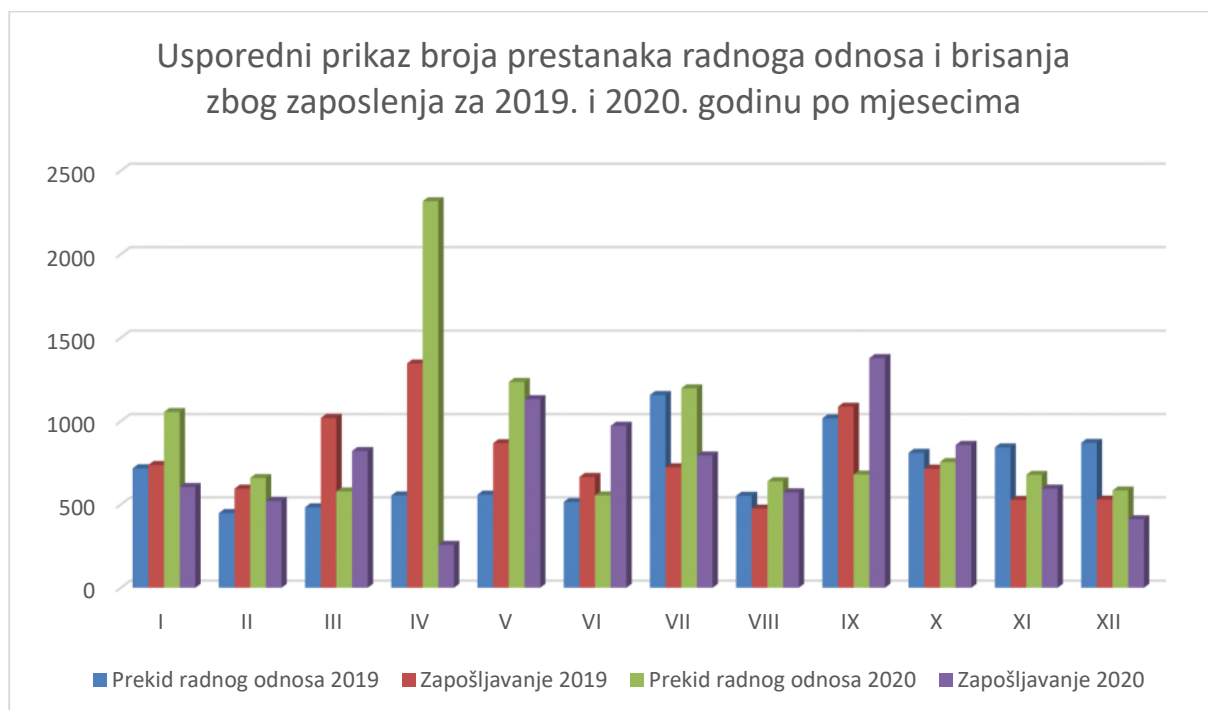
U izvještajnom razdoblju su iz evidencije radi zaposlenja brisano 8.924 osobe, a od toga je 4.961 žena. U odnosu na isto razdoblje prošle godine (9.284 zaposlenih osoba), to je manje za 360 osoba, tj. 3,90%. 172 osobe su na tržište rada došle kroz samozapošljavanje.



Struktura zaposlenih po stupnju stručnoga obrazovanja

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	810	514	60	7	237	260	2	15	59	40	130	0
ČITLUK	691	386	14	0	207	221	2	13	43	42	149	0
JABLANICA	562	275	66	4	202	171	1	5	36	60	17	0
KONJIC	1.251	636	202	1	406	393	5	19	108	69	47	1
MOSTAR	4.659	2.596	304	22	1.032	1.728	2	88	404	477	601	1
NEUM	141	71	6	0	61	41	1	1	7	2	22	0
PROZOR-RAMA	400	234	51	0	164	107	2	8	26	10	32	0
RAVNO	8	3	1	0	2	3	0	0	0	1	1	0
STOLAC	402	246	21	1	128	112	2	7	42	31	58	0
UKUPNO	8.924	4.961	725	35	2.439	3.036	17	156	725	732	1.057	2

Pojava pandemije je poremetila trendove u zapošljavanju tijekom godine. To se očituje u donjem prikazu:





Tijekom izvještajne godine, u evidenciju nezaposlenih osoba, zbog prekida radnoga odnosa, prijavilo se 11.068 osoba, što je u odnosu na prošlu godinu više za 28,30%. Od toga broja njih 6.001 su žene ili 54,20%.

Pregled prestanaka radnoga odnosa prema općinama

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
<i>ČAPLJINA</i>	1070	683	91	8	306	397	8	18	67	52	123	0
<i>ČITLUK</i>	1247	638	54	1	460	461	2	26	46	63	134	0
<i>JABLANICA</i>	670	355	91	11	242	212	0	6	31	60	17	0
<i>KONJIC</i>	1332	657	248	3	442	402	6	20	109	61	40	1
<i>MOSTAR</i>	5.698	3.063	483	30	1.479	2.220	6	116	363	492	506	3
<i>NEUM</i>	167	85	8	1	65	58	1	2	10	4	18	0
<i>PROZOR -RAMA</i>	410	251	75	0	173	105	1	5	20	12	19	0
<i>RAVNO</i>	7	3	0	0	4	2	0	0	0	0	1	0
<i>STOLAC</i>	467	266	30	4	170	142	5	5	23	36	51	1
UKUPNO	11.068	6.001	1.080	58	3.341	3.999	29	198	669	780	909	5

Održavali su se redovni kontakti s podružnicama u cilju međumjesnoga posredovanja za zahtjeve poslodavca, koji svoje potrebe za radnom snagom ne mogu zadovoljiti na području podružnice, na kojoj obavljaju svoju djelatnost. Zanimanja koja su najviše tražena su: kuhar, konobar, prodavač, vozač, pekar, građevinski inženjer - u prvoj polovici godine, a u drugoj su najviše tražena zanimanja: doktor medicine, medicinski tehničar, prosvjetni radnik, ugostiteljski radnik, inženjer građevine, ekonomist, skladištar, vozač i prodavač. Potražnja poslodavaca za radnom snagom je bila intenzivnija u drugoj polovici godine. Naime, u prvoj polovici godina potražnja je bila manja radi slabije ekonomske situacije uzrokovane pandemijom koronavirusa.

Od 13. 1. 2020. godine pa do početka ožujka posjetilo nas je nekoliko poslodavaca iz Hrvatske hotelsko-turističke oblasti u potrazi za radnom snagom te smo tako uspjeli zadovoljiti zahtjeve poslodavaca, ali istovremeno i pružiti nezaposlenim osobama mogućnost izravnoga upoznavanja s potencijalnim poslodavcem i obavljanja izravnih intervjua. Neki od poslodavaca koji su nas posjetili bili su: Dubrovački Vrtovi Sunca, Valamar Riviera d. d., Nautika d.o.o., Adriatic Luxury Hotels, Super Tours & Super Transfer Services, Sunset Beach Dubrovnik i LAFODIA SEA RESORT. Takav način posredovanja naišao je na velik odaziv nezaposlenih osoba, ali i na pozitivne povratne informacije poslodavaca.

U prosincu 2020. predstavnici hotela Sunčani Hvar d. d. iskazali su potrebu za posredovanjem Službe za zapošljavanje u procesu pronalaženja većega broja odgovarajućih kandidata za rad u ljetnoj sezoni 2021. godine. Riječ je o poslovima iz oblasti turizma i ugostiteljstva npr.: konobari, kuhari, recepcionari, hostese, sobarice i sl.



U okviru međudržavnoga posredovanja, Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije s Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi sa zapošljavanjem u inozemstvu. Posredovanje za zapošljavanje u Republici Sloveniji se odvija na osnovu Operativnoga protokola za zapošljavanje u Republici Sloveniji. Na temelju dogovora o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj te kontinuirano otvorenoga javnoga poziva za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u SR Njemačkoj, Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije, izvršava definirane obaveze i redovno izvještava Agenciju za rad i zapošljavanje BiH o poduzetim aktivnostima.

Aktivna politika zapošljavanja

U izvještajnom razdoblju radilo se, kako na realizaciji programa iz ranijih razdoblja, tako i na pripremi i realizaciji aktivnih mjera iz tekuće godine. Zbog nedostatka vlastitih sredstava u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK izostalo je pokretanje programa zapošljavanja koji bi se financirali iz sredstava Službe.

U nastavku slijedi detaljniji izvještaj za programe čija se realizacija u potpunosti ili djelomično odvijala u izvještajnom razdoblju:

- *Sufinanciranje zapošljavanja po Programu Federalnoga zavoda za zapošljavanje 2019.*

Tijekom izvještajnoga razdoblja radili smo na praćenju realizacije ugovora potpisanih u okviru toga Programa u prethodnoj godini. Javni poziva je bio otvoren u rujnu 2019. godine pa se realizacija pojedinih Ugovora odvijala u izvještajnom razdoblju:

- Prvo radno iskustvo 2019. - po ovoj mjeri su u izvještajnom razdoblju zaključena dva ugovora, zaposleno 40 osoba, a utrošeno 208.848 KM.
 - Služba u zajedničkim projektima 2019. - po ovoj mjeri je u izvještajnom razdoblju zaključena još dva ugovora pri čemu je zaposleno šest osoba, a utrošeno je 34.020,00 KM. Također, u izvještajnom razdoblju je kod dva poslodavca obučeno 20 osoba, a iznos utrošenih sredstava je 16.000,00 KM.
- *Program sufinanciranja zapošljavanja u javnim sveučilištima (univerzitetima) u Federaciji BiH 2019./2020.*

Programom sufinanciranja zapošljavanja u javnim sveučilištima (univerzitetima), koji je usvojen u 2019. godini, osigurana su sredstva u ukupnom iznosu 355.200,00 KM. Tijekom izvještajnoga razdoblja zaključena su dva Sporazuma o suradnji: jedan sa Sveučilištem u Mostaru kojem su osigurana financijska sredstva u ukupnom iznosu od 211.200,00 KM, a u radni odnos je primljeno 18 asistenata, a drugi sporazum je sklopljen s Univerzitetom Džemal Bijedić u Mostaru kojem su osigurana financijska sredstva u ukupnom iznosu od 144.000,00 KM te je u radni odnos je primljeno 15 asistenata.



- *Program sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja (boraca) i djece ratnih vojnih invalida 2019. god.*

U izvještajnom razdoblju je prema ovom programu zaključeno 11 ugovora te je 26 osoba iz ciljane skupine pronašlo zaposlenje. Za realizaciju Programa ukupno je osigurano 290.000,00 KM, od toga je 90.000,00 KM izdvojio Federalni zavod za zapošljavanje, a 200.000,00 KM je iz sredstava osiguranih od strane Vlade Hercegovačko-neretvanske županije (kantona). Sredstva Vlade su podijeljena po mjerama pa je po 100.000 KM izdvojeno za mjeru Sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja (boraca) (Mjera 1.) i mjeru Sufinanciranja zapošljavanja djece ratnih vojnih invalida (Mjera 2.). Sva sredstva FZZZ-a (90.000,00 KM) namijenjena su za Mjeru 1.

Po mjeri Sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja (boraca), mogućnost zapošljavanja dobilo je 14 osoba iz ciljane skupine (u ukupnom iznosu od 105.600,00 KM) te 12 osoba po mjeri Sufinanciranja zapošljavanja djece ratnih vojnih invalida (u ukupnom iznosu od 93.600,00 KM). Ukupan iznos za obje mjere iznosi 199.200,00 KM.

- *Program sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućega stručnoga kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u FBiH*

U izvještajnom razdoblju radili smo na praćenju realizacije potpisanih ugovora, isplati sredstava te kvartalnom izvještavanju Federalnoga zavoda za zapošljavanje. To je definirano Programom odnosno Sporazumom o razumijevanju. Od ukupnoga iznosa, koji je odobren Sporazumom u iznosu od 81.447,47 KM, zaključno s 30. 6. 2020. godine školama je refundiran ukupan iznos od 60.104,35 KM. U okviru toga Programa zaposleno je 13 osoba VSS u 11 škola (osam osnovnih i tri srednje škole). U osnovnim školama je zaposleno osam, a u srednjim pet asistenata u nastavi. Nije bilo niti slučajeva raskida ugovora niti zapošljavanja zamjenskih osoba. Realizacija Programa finalizirana je u rujnu 2020. godine kada je školama refundiran ukupan iznos od 62.504,35 KM. Služba je izvršila povrat nerealiziranih sredstava Federalnom zavodu za zapošljavanje u iznosu 18.943,12 KM.

U srpnju 2020. godine potpisan je Sporazum suradnji u realizaciji Programa sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom i srednjem obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH za školsku godinu 2020./2021. Tim Programom obuhvaćeno je ukupno 11 škola u HNŽ-u, 10 osnovnih te jedna srednja škola. Angažirano je 13 asistenata u nastavi, 10 asistenata dodijeljeno je osnovnim školama dok su tri asistenata angažirana u srednjoj školi. Sporazumom o suradnji odobreno je ukupno 81.379,69 KM za realizaciju Programa. U siječnju 2021. Služba je dostavila prvo kvartalno izvješće refundirajući školama 20.153,00 KM.

- *Program sufinanciranja zapošljavanja 2020.*

Programom su planirana sredstva za Hercegovačko-neretvansku županiju u iznosu od 4.836.885,90 KM. U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan Javni poziv (28. 2. 2020. godine) te u nastavku slijede podaci o realizaciji pojedinih mjera.



- *Tvoja prilika 2020.* - Mjera je imala dvije podmjere ovisno o ciljnoj skupini. Ciljna skupina prve podmjere su mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina. Cilj je mjere što većem broju mladih osoba omogućiti osposobljavanje za rad u struci i stjecanje prvoga radnoga iskustva u zvanju za koje su se školovale i time poboljšati njihovu konkurentnost i integraciju na tržištu rada. U odnosu na stupanj stručnoga obrazovanja nezaposlene osobe, dostupne su bile dvije opcije: sufinanciranje zapošljavanja za osobe sa srednjom stručnom spremom (III i IV stupanj), uz zasnivanje radnoga odnosa u trajanju od šest (6) mjeseci i za osobe za višom (VI stupanj) i visokom stručnom spremom (VII), uz zasnivanje radnoga odnosa u trajanju od 12 mjeseci. Na Javni poziv ukupno su pristigle 23 prijave, a od toga je zaključeno 18 ugovora, pri čemu je zaposleno 148 osoba i utrošeno 823.758,00 KM.
Druga podmjera (Sufinanciranje zapošljavanja osoba s radnim iskustvom- stažom do 35 godina) je za ciljnu skupinu imala nezaposlene osobe s radnim iskustvom u dobi do 35 godina, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana objave Javnoga poziva. Za osobe više i visoke stručne spreme sufinanciralo se zapošljavanje u trajanju od 12 mjeseci dok je za ostale razdoblje sufinanciranja bilo šest mjeseci. Na Javni poziv ukupno je pristiglo sedam prijava, a od toga su zaključena četiri ugovora pri čemu je zaposleno 12 osoba te je utrošeno 68.040,00 KM.
- *Prilika za sve 2020.* - mogućnost produženoga sufinanciranja zapošljavanja - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stupanj obrazovanja, na duže razdoblje, u trajanju od 6 ili 12 mjeseci, uz podršku poslodavcu refundiranjem $\frac{1}{2}$ subvencije, a nakon 6 do 12 mjeseca razdoblja sufinanciranja i to isključivo kod poslodavaca u privatnom sektoru. Cilj je te mjere: nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost i to uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženoga sufinanciranja zapošljavanja. U izvještajnom je razdoblju, a u okviru navedene mjere, na Javni poziv pristiglo 136 prijava, od toga su zaključena 32 ugovora pri čemu je zaposleno 57 osoba, a utrošeno je 410.202,00 KM.
- *Tražim poslodavca 2020.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanja osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana preuzimanja Obrasca za traženje poslodavca TP, bez obzira na radno iskustvo, dob i stručnu spremu, uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje od šest (6) mjeseci ili 12 mjeseci. Poslodavac se odmah prilikom prijavljivanja na Javni poziv odlučuje za varijantu perioda sufinanciranja i broj osoba. Cilj je te mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, olakšati nezaposlenim osobama integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost te pojačati njihova motivacija i aktivnost u traženju posla, a uz pomoć Obrasca za traženje poslodavca TP, čije je trajanje ograničeno do 60 dana od dana preuzimanja s mrežnih portala. U izvještajnom razdoblju u okviru te mjere je na prvi Javni poziv pristiglo 112 prijava, od toga je zaključeno 27 ugovora pri čemu je zaposleno 38 osoba te je utrošeno 212.490,00 KM.
- *Zapošljavanje žena 2020.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih žena, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob, na razdoblje od šest (6) mjeseci i zapošljavanje nezaposlenih žena više (VI stupanj) i visoke stručne spreme (VII stupanj), bez obzira na radno iskustvo i dob, na razdoblje od 12 mjeseci. Cilj te mjere je nezaposlenim ženama olakšati integraciju na tržištu rada, spriječiti dugotrajnu



nezaposlenost i doprinijeti povećanju stope zaposlenosti žena. Na Javni poziv pristigla je 91 prijava, od toga su zaključena 54 ugovora, zaposleno je 75 osoba i utrošeno 264.060,00 KM. Tri su prekinule radni odnos prije isteka ugovora o sufinanciranju je te je isti broj raskinutih ugovora s poslodavcima.

- *Periodično (sezonsko) zapošljavanje 2020.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje do šest mjeseci. Cilj te mjere je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost te poslodavcima osigurati radnu snagu u skladu s njihovim potrebama. U izvještajnom razdoblju u okviru te mjere je na Javni poziv pristiglo 35 prijave, od toga je zaključeno sedam ugovora, zaposleno 16 osoba i utrošeno 37.440,00 KM.
- *Doprinos 500 2020.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja na razdoblje od šest (6) mjeseci. Cilj te mjere je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost, uz poticanje poslodavaca za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi (radniku), a koja podrazumijeva podršku poslodavcu isključivo u privatnom sektoru kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM. Za tu mjeru pristiglo je 11 prijave, sklopljena su dva ugovora, pri čemu je zaposleno sedam osoba, a utrošeno je 21.300,00 KM.
- *Zapošljavanje demobiliziranih branitelja 2020.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje osoba i to: demobiliziranih branitelja te demobiliziranih branitelja dobrovoljaca prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, a bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stupanj obrazovanja i to u trajanju od šest (6) ili 12 mjeseci. U izvještajnom razdoblju je za tu mjeru pristiglo pet prijave, sklopljena su tri ugovora pri čemu su zaposlene tri osobe te je utrošeno 9.705,00 KM. Dvije osobe su prekinule radni odnos prije isteka ugovora.
- *Javni radovi i pomoć potrebnima 2020.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja, uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje od jednog (1) do 12 mjeseci. Cilj te mjere je osigurati zapošljavanje/radno angažiranje nezaposlenih osoba s evidencije nezaposlenih s područja Federacije BiH radi ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla nadalje integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.). U izvještajnom razdoblju zbog specifičnosti posla i pandemije uzrokovane koronavirusom (COVID- 19) nije bilo podnesenih prijave poslodavaca.
- *Nova prilika 2020.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanja nezaposlenih osoba, u dobi od 40 i više godina, osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH najmanje 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, osoba niže kvalifikacije ili bez kvalifikacije prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, bez obzira na spol, dob i trajanje nezaposlenosti, uz zasnivanje radnoga odnosa na



razdoblje do šest (6) mjeseci. Cilj te mjere je nezaposlenim osobama koje su u izuzetno lošoj situaciji na tržištu rada olakšati integraciju i prekinuti dugotrajnu nezaposlenost, ali i poslodavcima osigurati radnu snagu u skladu s njihovim potrebama. Ukupno je zaključeno 12 ugovora o sufinanciranju zapošljavanja, zaposleno je 37 osoba čime je utrošeno 145.222,40 KM. Tri osobe su prekinule radni odnos prije isteka ugovora o sufinanciranju.

- *Služba u suradnji s poslodavcima 2020.* - Mjera je namijenjena sufinanciranju zapošljavanja i obuka za povećanje kompetencija te stjecanje dodatnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, kroz partnerstvo Službe s poslodavcem, ali i drugim organizacijama i institucijama. Zaključena su 133 ugovora o sufinanciranju zapošljavanja te su zaposlene 374 osobe i utrošena 2.025.540,00 KM. 12 osoba je prekinulo radni odnos prije isteka ugovora o sufinanciranju, a raskinut je jedan ugovor. U sklopu iste mjere potpisano je sedam ugovora o sufinanciranju provođenja obuke za 115 nezaposlenih osoba pri čemu su utrošene 92.000,00 KM. Strateškim planom Službe za razdoblje 2018.-2020. planirano je kreiranje novih programa sufinanciranja zapošljavanja, a u nedostatku vlastitih sredstava za financiranje aktivnih mjera ta mjera Federalnoga zavoda za zapošljavanje omogućit će i županijskim Službama da sudjeluju u stvaranju mjera koje su prilagođene specifičnim potrebama poslodavaca i nezaposlenih osoba s područja Županije.
- *Program sufinanciranja samozapošljavanja Start up 2020.*

Ciljna skupina za taj Program su osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave na Javni poziv bez obzira na stupanj obrazovanja i starosnu dob, a koje će po prijavi na Javni poziv registrirati i održati djelatnost u trajanju od najmanje 12 mjeseci. Program je proveden kroz sljedeće mjere:

- *Poduzetništvo za mlade 2020.* - Sufinanciranje samozapošljavanja mladih, u dobi do 30 godina bez obzira na spol, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicima sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 500 KM (mjesečno). U okviru te mjere zaključeno je 15 ugovora u izvještajnom razdoblju, zaposleno je 16 osoba, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 106.074,00 KM.
- *Poduzetništvo za žene 2020.* - Sufinanciranje samozapošljavanja žena bez obzira na dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicima sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 450 KM (mjesečno). U okviru te mjere zaključeno je 20 ugovora za zapošljavanje i samozapošljavanje 25 osoba iz ciljne grupe, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 134.202,00 KM. Kroz izvještajno razdoblje, a po navedenoj mjeri zatvoren je jedan obrt te su tri osobe prestale raditi prije isteka ugovora o sufinanciranju.
- *Poduzetništvo za sve 2020.* - Sufinanciranje samozapošljavanja osoba bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih



prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicima sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 420 KM (mjesečno). U okviru te mjere pristigle su 52 prijave, zaključeno je deset ugovora, zaposlene su 23 osobe iz ciljne grupe, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 88.710,00 KM.

- *Poduzetništvo za demobilizirane branitelje 2020.* - Sufinanciranje samozapošljavanja osoba i to demobiliziranih branitelja i demobiliziranih branitelja dobrovoljaca bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva 450 KM mjesečno za demobilizirane branitelje, odnosno 500 KM mjesečno za demobilizirane branitelje dobrovoljce, a na ime troškova pokretanja djelatnosti 300 KM. U okviru te mjere pristiglo je devet prijava, zaključeno je šest ugovora, zaposleno je osam osoba iz ciljne grupe, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 43.008,00 KM. Kroz izvještajno razdoblje, po navedenoj mjeri, zatvoren je jedan obrt te je jedna osoba prestala raditi prije isteka ugovora o sufinanciranju.
- *Druga prilika 2020.* - Mjesečni iznos sufinanciranja samozapošljavanja po jednoj osobi ne može biti veći od 450 KM, a period sufinanciranja može trajati najviše 12 mjeseci. Također, troškovi pokretanja djelatnosti ne mogu biti veći od 300 KM. U okviru te mjere zaključeno je pet ugovora, zaposleno je sedam osoba, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 35.868,00 KM.

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je kroz realizirane programe Aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini utrošila 4.289.353,40 KM, a efekt zapošljavanja je 843 novozaposlene osobe s evidencije nezaposlenih kod Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK dok je 115 osoba prošlo obuku.

- *Program sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja/boraca i djece ratnih vojnih invalida 2020.*

Za realizaciju Programa ukupno je osigurano 292.949,68 KM, od čega je 100.000,00 KM izdvojio Federalni zavod za zapošljavanje, a 192.949,68 KM je iz sredstava osiguranih od strane Vlade Hercegovačko-neretvanske županije (kantona).

Po mjeri sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja (boraca) 2020. mogućnost zapošljavanja dobilo je 14 osoba iz ciljne skupine (u ukupnom iznosu od 117.600,00 KM) te 14 osoba po mjeri sufinanciranja zapošljavanja djece ratnih vojnih invalida (u ukupnom iznosu od 117.600,00 KM).

Centar za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO)

CISO centar tijekom cijele godine provodi svoje svakodnevne aktivnosti:



- dnevno ažuriranje oglasa iz dnevnih novina, časopisa, internet portala zatim njihovo objavljivanje na Facebook stranici te stranici www.berzarada.ba;
- prosljeđivanje aktualnih konkursa i drugih korisnih informacija u podružnice Službe elektroničkim putem;
- dnevno ažuriranje oglasnih ploča Službe za zapošljavanje oglasima iz različitih izvora, uključujući potražnju poslova od strane nezaposlenih osoba, oglase o slobodnim radnim mjestima koje su dostavljali poslodavci, ali i oglase iz drugih ranije navedenih izvora;
- pomoć pri povezivanju nezaposlene osobe s potencijalnim poslodavcem;
- savjetovanje i testiranje učenika završnih razreda;
- samoinformiranje u prostorijama CISO-a;
- obavijesti o aktualnim programima o zapošljavanju i samozapošljavanju osoba s evidencije;
- izdavanje mišljenja za profesionalnu orijentaciju djeci s teškoćama u razvoju radi upisa u srednju školu.

Rad Centra za informiranje, savjetovanje i obuku najviše je bio obilježen aktivnostima vezanim za profesionalno usmjeravanje učenika osnovnih i srednjih škola na području HNŽ-a. 39 maturanata podvrgnuto je testovima osobnosti, intelektualnih sposobnosti, profesionalnih interesa i radnih vrijednosti, nakon čega su pristupili individualnom savjetovanju o nastavku obrazovanja.

Sati profesionalnoga informiranja, koji su se trebali održati u nekoliko osnovnih i srednjih škola na području Mostara i Čitluka kroz ožujak i travanj, otkazani su zbog pandemije uzrokovane koronavirusom (COVID- 19). Izrađeni su informativni materijali o pregledu stanja na tržištu rada, suficitarnim i deficitarnim zanimanjima te mogućnostima zapošljavanja, koji su u pismenoj formi dostavljeni svim osnovnim i srednjim školama na području HNŽ-a.

Na radionicama Kluba za traženje posla u prvoj polovici 2020. godine sudjelovalo je svega deset mladih nezaposlenih osoba budući da je mjesečno održavanje istih stopirano uslijed situacije uzrokovane pandemijom.

CISO je u 2020. godini zaprimio 55 ugovora o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnoga odnosa te 68 rješenja za rad. U lipnju 2020. Služba je izdala pet Mišljenja o nastavku obrazovanja djeci s teškoćama u razvoju pri upisu u srednju školu.

Zapošljavanje stranaca

Temeljem Zakona o zapošljavanju stranaca u 2020. godini podnesen je 191 zahtjev za izdavanje radne dozvole. Od toga je izdano 170 radnih dozvola, od čega za državljane Hrvatske 39, Srbije 24, Italije 20, Turske 19 i za državljane ostalih zemalja 68 radnih dozvola.



Najviše stranih državljana je zaposleno u Mostaru i to 92, Čitluku 44, Čapljini 25, Konjicu 5 i Neumu 4.

Po kvalifikacijskoj strukturi, najviše radnih dozvola je izdano za SSS i to 59 za VSS 50, NKV 29, PKV 18, KV 10, VŠS 3 i VKV 1 radna dozvola. Služba redovno dostavlja Federalnom zavodu za zapošljavanje mjesečne i tromjesečne izvještaje o izdanim radnim dozvolama radi daljnjeg izvještavanja nadležnih državnih institucija.

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

Temeljem članka 12., Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Službene novine Federacije BiH”, br. 9/10.), 4 osobe s invaliditetom s područja HNŽ je u 2020. godini je dobilo rješenje o priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju. Svrha istih bila je sudjelovanje u Javnom pozivu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a za dodjelu sredstava korisnicima u svrhu financiranja profesionalne rehabilitacije u 2020. godini.

Sudjelovanje u projektima i aktivnostima organiziranim od strane partnerskih institucija i organizacija

U cilju unaprjeđenja internih kapaciteta javnih Službi za zapošljavanje FBiH za provođenje programa osposobljavanja i obuka za zaposlenike Službi, Federalni zavod za zapošljavanje u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje organizirao je program „Trening trenera”. Trening je održan u tri povezana modula s ukupno sto (100) nastavnih sati. Započet je koncem 2019. godine (prvi modul održan 4. 11.-8. 11. 2019. god., a drugi 9. 12.-13.12. 2019.), a finaliziran je u siječnju 2020. godine (treći modul 13. 1.-17. 1. 2020. god.). Svrha treninga bila je razviti i nadograditi postojeća znanja, vještine i kompetencije polaznika te ih osposobiti za učinkovito obavljanje poslova trenera za zaposlenike Službi za zapošljavanje u budućnosti. Polaznici su po završetku „Treninga trenera” imali mjesec dana za pripremu i dizajniranje vlastitih treninga na izabrane teme. Nakon održanih treninga certificirani su kao interni treneri Službi, kojima će u daljnjem radu biti dodijeljeni poslovi utvrđivanja potreba, kreiranja i provođenja obuka radnika Službe s ciljem kontinuiranoga ulaganja u razvoj ljudskih potencijala.

Od 19. do 21. 2. 2020. godine Služba za zapošljavanje HNŽ/K bila je domaćin specijalističke obuke za ukupno 17 savjetodavaca, djelatnika Službe za zapošljavanje Zapadnohercegovačke županije, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske te Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije. Trodnevnom obukom obrađene su sljedeće teme:

- *Komunikacijske vještine, upravljanje vremenom i stresom;*
- *Informacije o tržištu rada i aktivna politika zapošljavanja;*
- *Profiliranje i izrade Individualnoga plana zapošljavanja.*

Obuku su izvodili interni treneri Maja Perić (SZZHNŽ/K), Vitimir Filipović (SZZZH) i Snježana Elez (Zavod za zapošljavanje RS) dok su predstavnici Federalnoga zavoda za zapošljavanje i Projekta YEP pružili podršku u realizaciji iste. Nakon završetka, sudionici obuke uspješno su položili test kojim se vrednovalo stečeno znanje, a voditelji obuke certificirani su kao interni treneri u pripadajućoj županijskoj službi. Treba naglasiti da je osiguranje internih treninga, koje provode stručno osposobljeni zaposlenici JSZZ-a, način da



se dugoročno osigura održivost razvoja ljudskih resursa u skladu s potrebama i mogućnostima službi.

U veljači je u prostorijama Centra „Los Rosales” održan sastanak radne grupe za izradu nacrt lokalnog plana akcije u oblasti invaliditeta u HNŽ/K. Radna verzija, Lokalnoga akcijskog plana iz oblasti invaliditeta u formi Nacrta, predana je predsjedniku Vlade HNŽ u listopadu 2017. godine, ali do danas nije došlo do usvajanja toga dokumenta. S obzirom na to da je protekao duži period, na sastanku je usuglašeno da je potrebno ažurirati podatke relevantne za izradu i usvajanje Lokalnoga akcijskog plana iz oblasti invaliditeta. Predsjednica radne grupe gđa Danijela Kegelj će uputiti dopis prema Vladi HNŽ/K kako bi se ponovno pokrenuo postupak za izradu novoga Lokalnoga akcijskog plana iz oblasti invaliditeta te u radnu grupu uključio i predstavnik Ministarstva financija HNŽ/K.

Krajem siječnja potpisan je Protokol o međuopćinskoj suradnji u oblasti poduzetništva između tri partnerske općine. Općine Kakanj, Konjic i Jablanica zajedno sudjeluju u projektu pod nazivom „Međuopćinskom suradnjom do bolje i inkluzivnije prakse podrške start up-ima” koji se financira iz fondova Europske unije. Međuopćinsko partnerstvo je jedno od pet partnerstava za zapošljavanje kreiranih u okviru projekta „EU4Business - za konkurentnu i inovativnu domaću ekonomiju”, kojeg financira Europska unija u BiH, a realiziraju GIZ, UNDP i MOR. Ukupna vrijednost projekta iznosi 185.393 eura. Projekt će pružiti izravnu podršku za 130 pripadnika ranjivih kategorija od toga je: 70 nezaposlenih žena, 15 osoba s invaliditetom, 10 pripadnika nacionalnih manjina i 35 osoba starijih od 50 godina. Krajnji korisnici će dobiti mogućnost jačanja poduzetničkoga duha za 130 osoba (individualni rad i razvoj ideje i kreativnosti), 100 osoba će proći obuku, najmanje 20 će biti podržano da osnuje nove biznise u agroruralnom i turističkom sektoru, a dobit će i mentorsku i stručnu podršku u prvoj godini rada. Međuopćinskom suradnjom do bolje i inkluzivnije prakse podrške start-upovima u partnerstvu implementiraju: Općina Jablanica, Općina Kakanj, Općina Konjic, Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK, Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK, Služba za zapošljavanje ZDK - Biro rada Kakanj, Univerzitet Džemal Bijedić, Radin d.o.o. Mostar i Jablanit d.o.o. Jablanica.

U Kakanju je održan je stručni skup na temu „Komparativna analiza programa podrške start up-ovima i efekti”. Na skupu su predstavljeni primjeri dobre prakse FBiH-RS kada su u pitanju programi podrške start up projektima i efekti zatim preliminarni nacrt komparativne analize programa podrške u BiH. Tako je usuglašen je nacrt analize kao osnove za utvrđivanje kriterija ocjenjivanja (grant) poticaja podrške razvoju novih biznisa s ciljem stvaranja predispozicija za kreiranje sveobuhvatnoga i inkluzivnoga sustava podrške.

U prostorijama Općina Konjic i Jablanica održani su okrugli stolovi s ciljem uspostave Lokalnih partnerstva za razvoj poduzetništva na razini te dvije općine, a u okviru projekta „EU4Business - za konkurentnu i inovativnu domaću ekonomiju”, kojega financira Europska unija u BiH. Kroz modalitet lokalnih partnerstava će se omogućiti razvoj dijaloga na lokalnom nivou koji će rezultirati razmjenom iskustava, poboljšanjem ambijenta za razvoj novih biznisa i stvaranjem inkluzivne poduzetničke infrastrukture. Sudjelovanje na tim okruglim stolovima uzeli su predstavnici općina, organizacija civilnoga društva u BiH, obrazovnoga sektora, privatnoga sektora, ali i potencijalni članovi budućih lokalnih partnerstava.

Fondacija Muharem Berbić u suradnji s Federalnim ministarstvom kulture i sporta organizirala je Drugu konferenciju mladih u BiH koja se održala 17. i 18. prosinca 2020. u prostorijama



Biznis centra u Ilijašu. Organizatori su osigurali mogućnost sudjelovanja na konferenciji putem online platforme Zoom uzevši u obzir epidemiološku situaciju u zemlji. Tijekom prvoga dana konferencije analizirano je trenutno stanje po pitanju položaja mladih u BiH te predstavljene mjere i programi za mlade donesene od strane izvršne i zakonodavne vlasti u 2020. godini. Ujedno su realizirane i panel diskusije mladih s predstavnicima javnih institucija. Drugi dan konferencije bio je predviđen za formiranje fokus grupa koje su se bavile sljedećim temama: kvaliteta obrazovanja u BiH, prilike i izazovi osoba s invaliditetom, (ne)zaposlenost mladih s fokusom na migracije, mladi i poduzetništvo.

Osnovni cilj Druge konferencije mladih bio je kreiranje platforme za dijalog između predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti i mladih u Bosni i Hercegovini.

Tijekom godine pristupilo se izradi Strategije razvitka Hercegovačko-neretvanske županije za razdoblje 2021.-2027. godina. Bili smo aktivni sudionici Županijskoga odbora za razvitak u procesu izrade strateškoga dokumenta koji bi trebao biti usvojen početkom 2021. godine.

Anketiranje „Ispitivanje tržišta rada” u 2019./2020. godini

U prosincu 2019. i siječnju 2020. godine provedeno je anketiranje poslodavaca u svrhu analize potreba tržišta rada u FBiH u 2019. godini, a u suradnji s Federalnom zavodom za zapošljavanje. Cilj istraživanja je da se izravno od poslodavaca prikupe informacije o procjeni poslovanja, promjenama u zaposlenosti tijekom 2019. godine te iskazanim potrebama za zapošljavanjem novih ili otpuštanjem postojećih radnika u 2020. godini kao i njihovoj strukturi po kvalifikacijama, stručnoj spremi i vještinama, ali i da se prikupe drugi relevantni podaci potrebni za sagledavanje kretanja na tržištu rada. Pored toga, nastoji se steći uvid o načinu traženja novih radnika i rješavanja viška radnika, mogućnostima organiziranja obuke nezaposlenih osoba i učeničke (studentske) prakse u okviru poslovnih subjekata kao i kvaliteti usluga javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH.

Anketiranje je provedeno kratko prije proglašenja pandemije koronavirusa. U cilju sprečavanja širenja virusa i ozbiljnih zdravstvenih posljedica za stanovništvo, Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije BiH (V broj: 408/2020 od 18. 3. 2020. godine), a Federalni štab Civilne zaštite izdao je niz naredbi među kojima je i mjera kojom je, između ostalog, ograničeno kretanje ljudi, a određenim djelatnostima naložena obustava rada. Ukupni događaji dovela su do velikih posljedica i na tržištu rada. U prvoj polovici ožujka 2020. godine, prema informacijama Svjetskog vijeća za putovanja i turizam, širom svijeta zatvoreno je oko milijun radnih mjesta samo u ovoj oblasti. U brojnim državama povećava se broj prijavljenih osoba na evidencije službi za zapošljavanje te se istovremeno usvajaju interventne mjere za očuvanje radnih mjesta. Pojava virusa i proglašenje pandemije u FBiH je na početku osobito negativno utjecalo na sektor (djelatnosti ugostiteljstva i hotelijerstva, a vrlo brzo i na ostale djelatnosti, a naredno će razdoblje obilježiti snažna borba u očuvanju radnih mjesta korištenjem svih raspoloživih resursa i mjera. Trajanje pandemije je još uvijek neizvjesno pa se i konačne posljedice u trenutku izrade informacije teško mogu procijeniti. S tim u vezi važno je istaknuti da su rezultati prezentirani u toj informaciji prikupljeni prije izvanrednoga stanja pa se trebaju i promatrati u tom kontekstu.

Za ispitivanja tržišta rada 2019./2020. god., unaprijeđena je metodologija provođenja te aktivnosti, pa je Federalni zavod za zapošljavanje na temelju master uzorka od oko 10.000 poslodavaca dobivenog iz Porezne uprave Federacije BiH metodom stratificiranoga slučajnog uzorka izdvojio uzorak od 1.290 poslodavaca registriranih u Federaciji BiH koji imaju pet (5) i više zaposlenih, sortiranih u male, srednje i velike poslodavce po djelatnostima i koji redovno

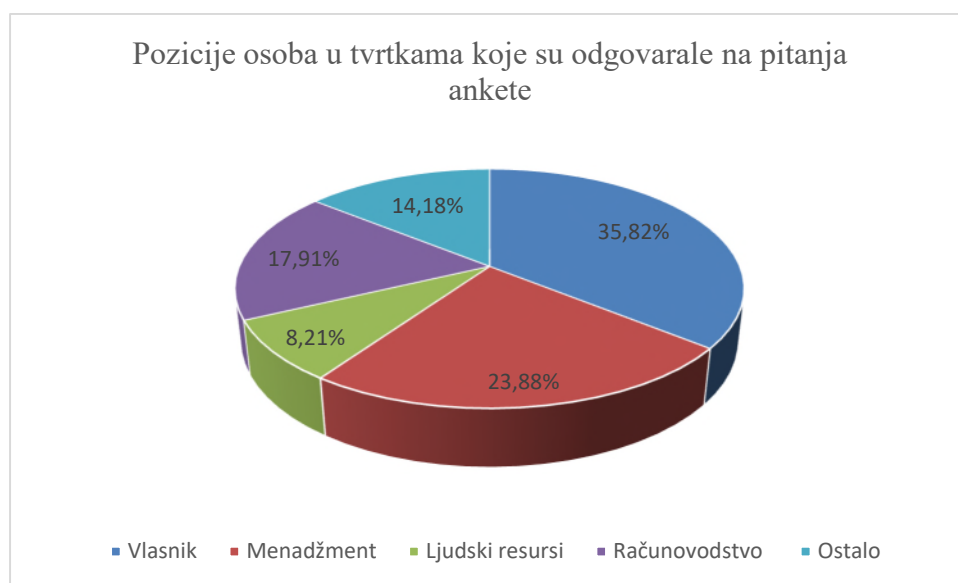


izmiruju uplatu obveznih poreza i doprinosa. Ta veličina uzorka, za stupanj pouzdanosti od 95,00% daje rezultate u okviru margine greške od 2,54%. U skladu s praksom međunarodnih organizacija (ETF, CEDEFOP) uzorkom nisu obuhvaćeni poslodavci iz sljedećih djelatnosti: poljoprivreda, šumarstvo i ribolov; javna uprava i obrana; obrazovanje; zdravstvena i socijalna zaštita.

Uzorak za našu Županiju bio je 143 tvrtki. Voditelji općinskih podružnica su na vrijeme te u skladu s planom proveli anketiranje poslodavaca, potreba i mogućnosti planiranja aktivnosti u skladu s nalazima.

Na ispunjavanje upitnika pristala su 134 poslodavca (93,71%), a 61,90% je iskazalo potrebu za novim radnicima.

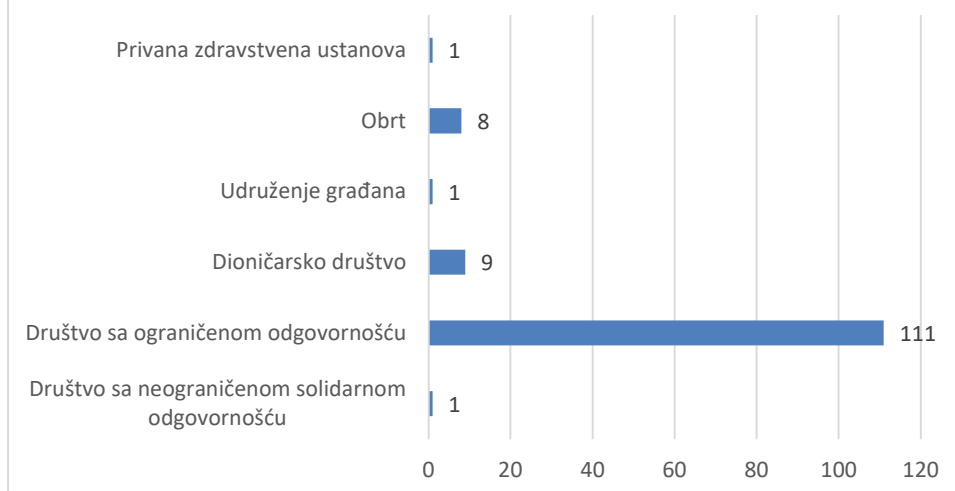
Na slici u nastavku su prikazane pozicije osoba u tvrtkama koje su odgovarale na pitanja:



Najveći broj anketiranih subjekata čine društva s ograničenom odgovornošću (84,70%).

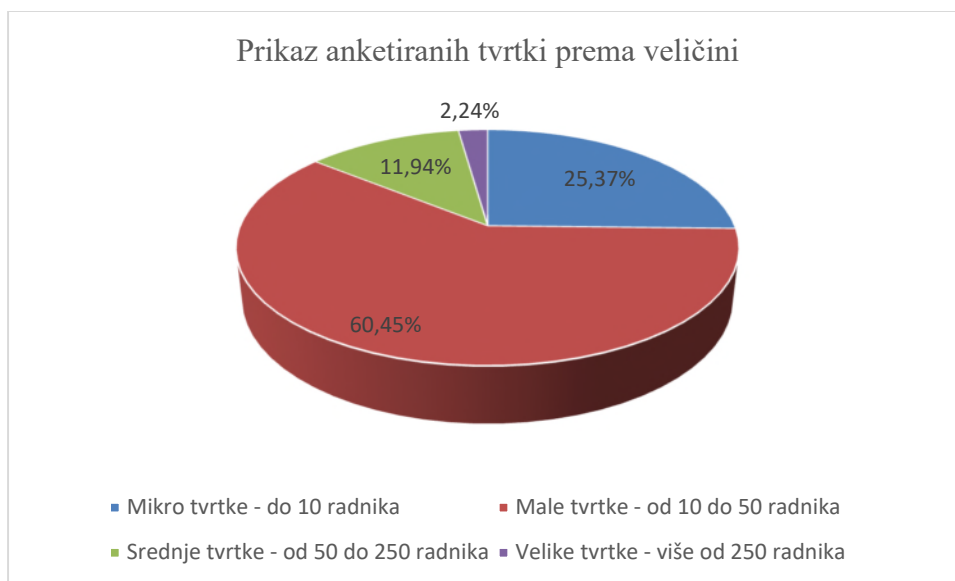


Prikaz anketiranih tvrtki prema vrsti organizacije

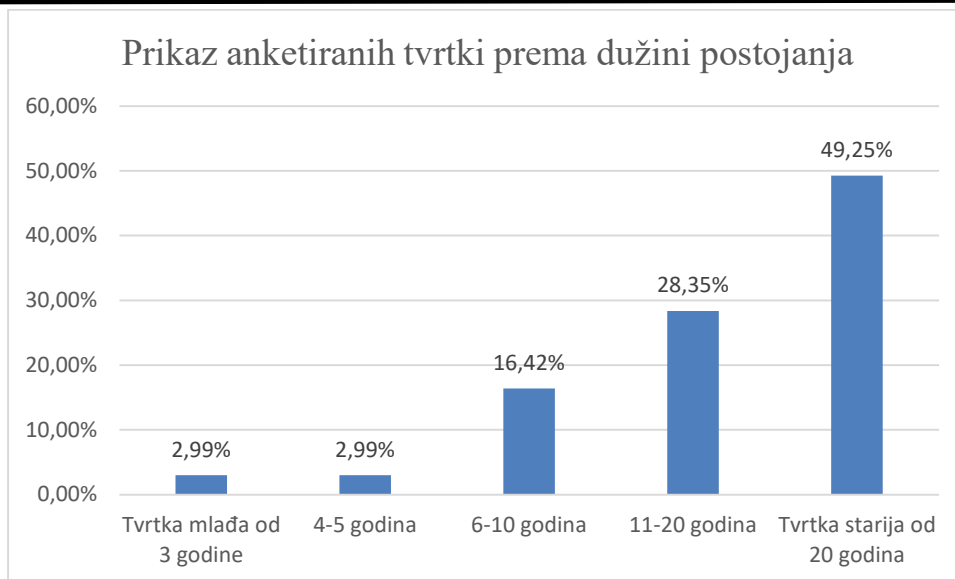


Najzastupljenije su male tvrtke, koje zapošļavaju od 10 do 50 radnika, s udjelom od 60,45%.

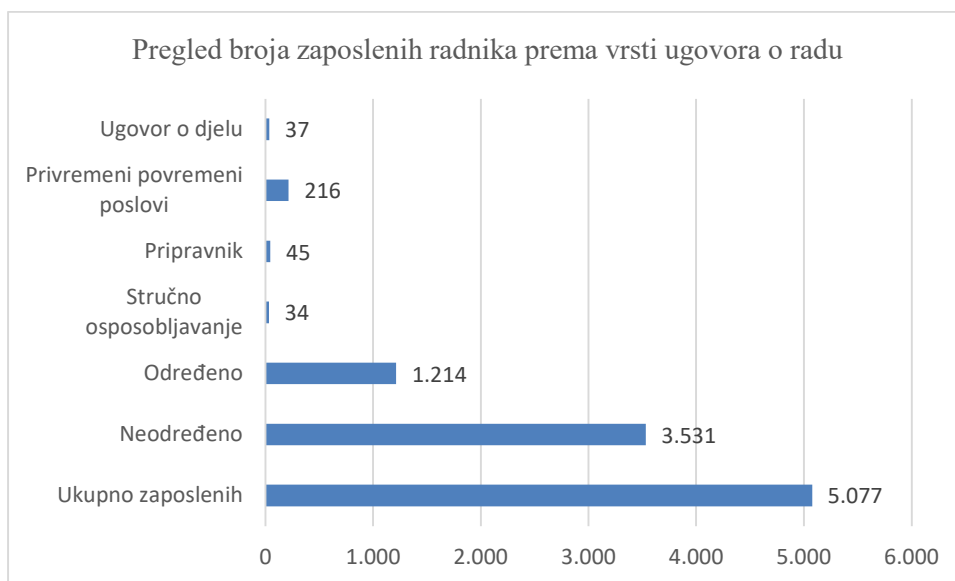
Prikaz anketiranih tvrtki prema veličini



Analizirajući anketirane poslodavce prema trajanju njihovog postojanja, najviše je anketirano tvrtki koje djeluju preko 20 godina i to 49,25%. Na razini Federacije taj udio iznosi 38,53%.

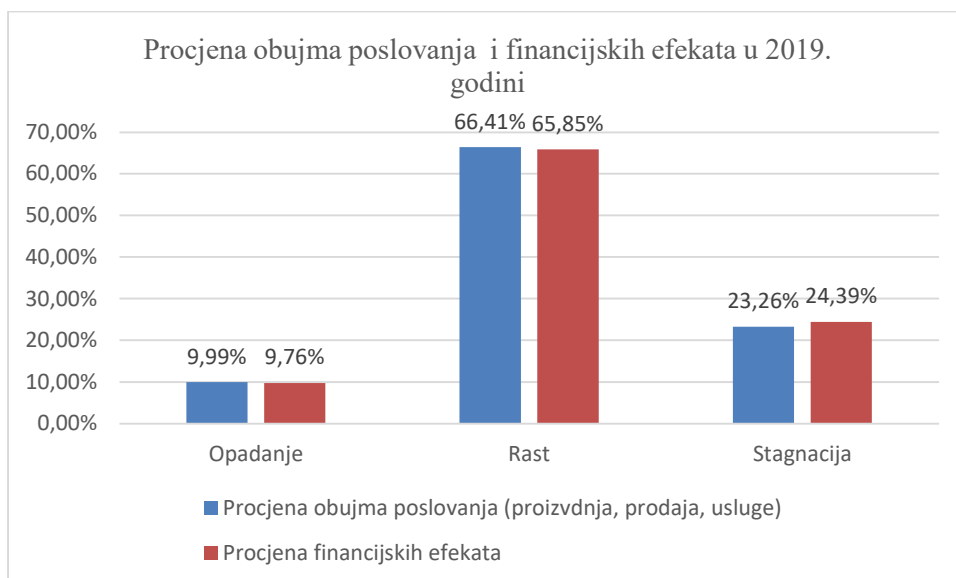


Anketirana poduzeća ukupno zapošljavaju 5.077 radnika, a u sljedećem grafikonu su isti prikazani po vrsti ugovora o radu:



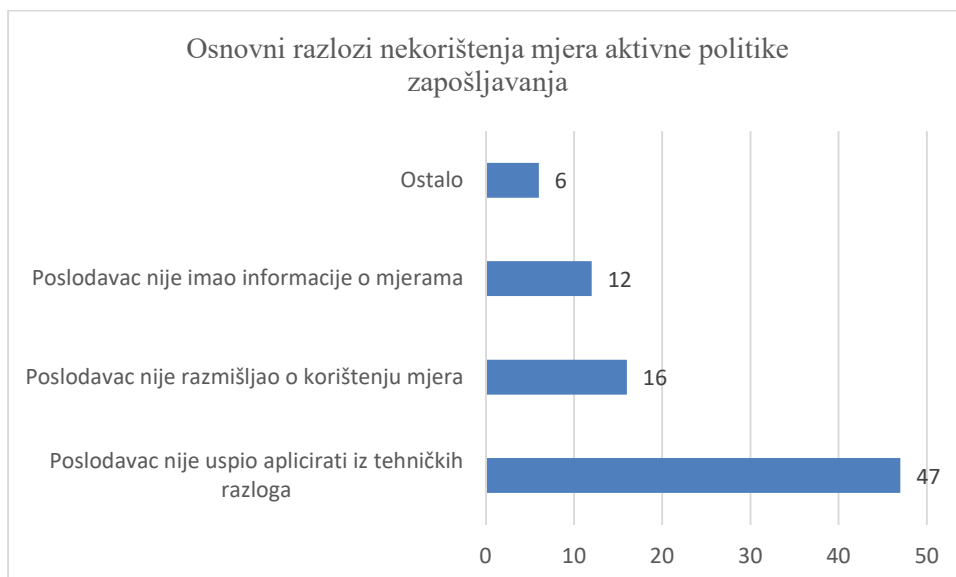
Podaci o anketiranim poduzećima, tj. da je 69,50% radnika zaposleno po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme u koliziji je s podacima o vrstama zapošljavanja osoba iz evidencije nezaposlenih osoba. Poslodavcima nije ponuđeno pitanje o preferencijama izbora ugovora o radu kod novih zapošljavanja pa ne može i točno objasniti taj nesklada. Jedno od mogućih i vjerojatnih objašnjenja, je da se pri novom zapošljavanju sklapaju ugovori o radu na određeno vrijeme u svrhu probnoga rada pa se s radnicima koji zadovolje sklapaju novi ugovori na neodređeno vrijeme, a bez prekidanja radnoga odnosa.

Anketirani poslodavci su većinom stabilna poduzeća u terminima financijskih efekata i rasta proizvodnje i prodaje usluga:



Gledajući fluktuaciju broja radnika, uočava se pozitivan trend. U uzorku je ukupno novozaposlenih (u razdoblju od godine dana prije anketiranja) 1.043, otpuštenih 544, umirovljenih 65 i ostalih 54. Od 134 anketirana poslodavca, njih 125 je odgovorilo na pitanje o povećanju plaća u 2019. i 2020. godini. 46,40% izjavilo je da su povećavali plaće u 2019. godini i da isto planiraju uraditi u 2020. godini.

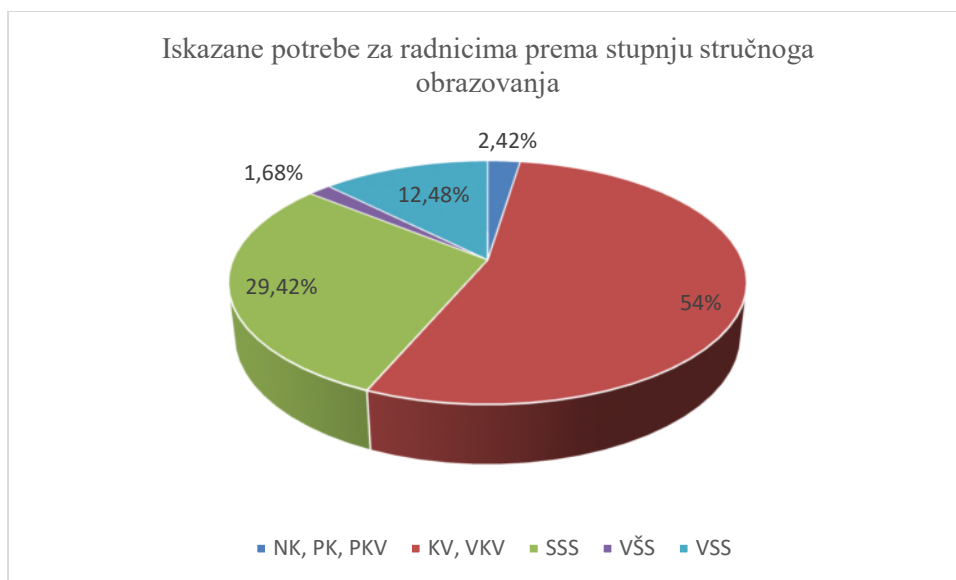
Svega 30 poslodavaca je izjavilo da je koristilo neke od mjera poticanja zapošljavanja u 2019. godini. Oni koji iste nisu koristili su naveli sljedeće razloge za to:



Potrebno je naglasiti kako je 61,90% poslodavaca iskazalo potrebe za zapošljavanjem u sljedećem razdoblju. U skladu s podacima, da su u uzorku najviše zastupljeni poduzeća koja se

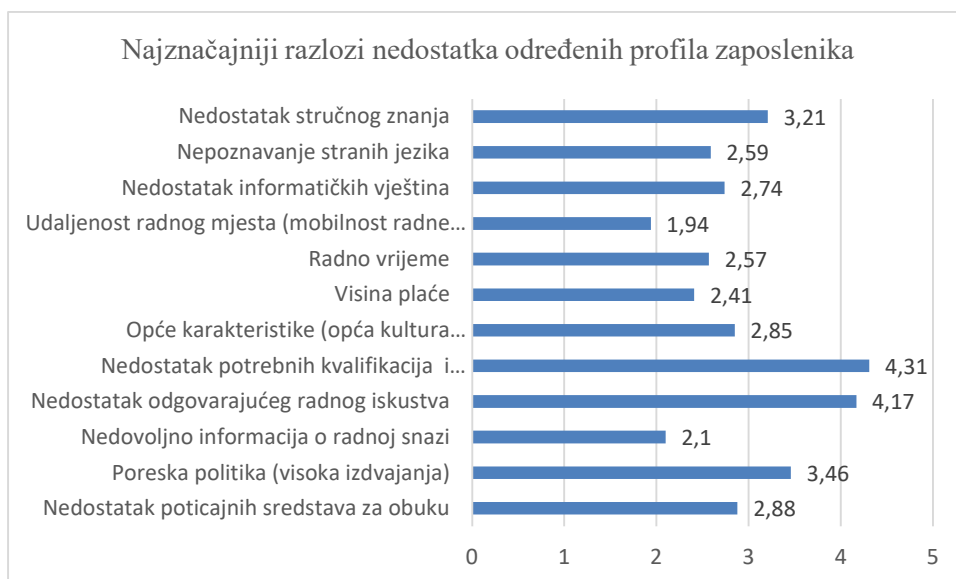


bave proizvodnjom, najveća potreba je iskazana za kvalificiranim i visokokvalificiranim radnicima. Ukupna je potreba za 537 radnika, a od toga se čak 54,00% odnosi na kvalificirane radnike:



Većano za spremnost poslodavaca da zaposle nezaposlenu osobu iz neke od teže zapošljivih ili specifičnih kategorija, uz mogućnost višestrukoga izbora odgovora, najveći broj je iskazao spremnost za zapošljavanje mladih bez radnoga iskustva (25,70%), zatim žena (20,30%), starijih od 40 godina (16,30%), razvojačenih branitelja (10,90%), osoba s invaliditetom (10,10%).

Pored velikoga broja evidentiranih nezaposlenih osoba različitih kvalifikacija poslodavci još uvijek ističu određene probleme prilikom pronalaska novih radnika. Na sljedećoj su slici prikazani odgovori (prosječna ocjena na skali od jedan do pet), a isti se odnose na razloge koji otežavaju poslodavcima pronalazak adekvatnih radnika.





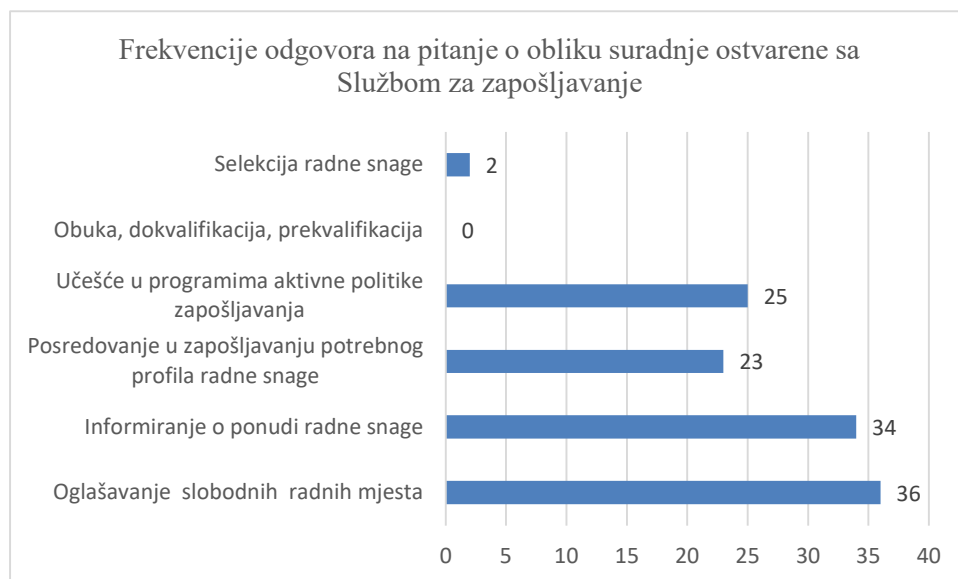
Vidljivo je da su poslodavci najviše isticali nedostatak potrebnih kvalifikacija i odgovarajućega radnoga iskustva.

Pored potrebe zapošljavanja novih radnika, 84 anketirana poslodavaca su iskazali potrebe i za dodatnim usavršavanjem postojećih zaposlenika. Prednjači usvajanje novih stručnih znanja i vještina u verificiranoj ustanovi (47,60%), a na listi potreba slijede obuke za konkretne poslove (36,9%) i dokvalifikacija i prekvalifikacija (13,10%).

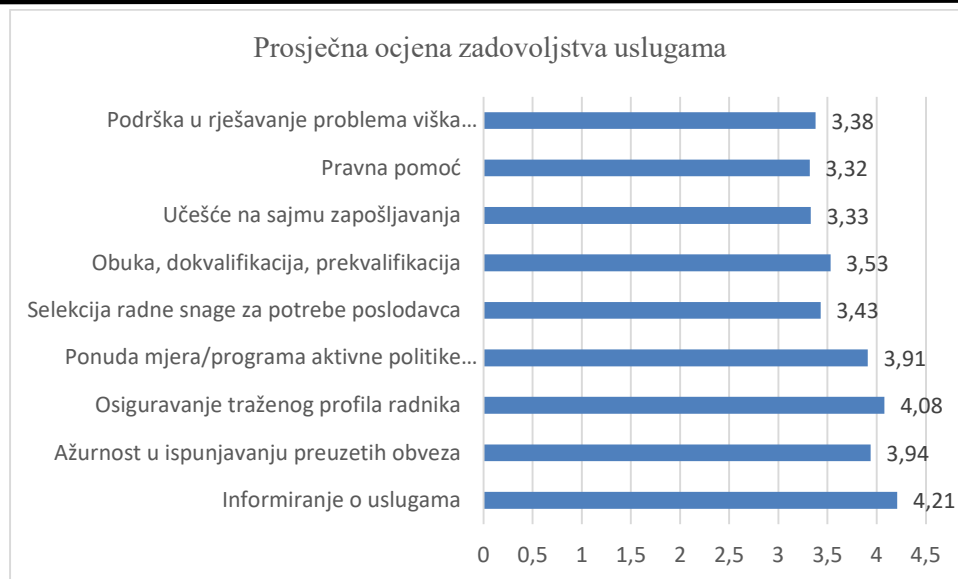
Svega 30 poslodavac je izjavilo da ima mogućnosti (mentor, oprema, prostor i materijali) i da je spremno primiti učenike i studente na praktičnu nastavu, najvećim dijelom za sljedeća zanimanja: *konobar, kuhar, prodavač, bravar, strojarski tehničar, keramičar i mehaničar*. U tu svrhu, 33,00% je spremno ponuditi naknadu do 100 KM za polaznike prakse, a 20,00% naknadu veću od 300 KM. Također, u kontekstu obuke odraslih 22 poslodavaca su izjavila da imaju mogućnosti i da su spremni organizirati obuke, stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba.

Uobičajen je način traženja novih radnika, osobne kontakte (47,70% poslodavaca) zatim slijedi posredovanje Službe za zapošljavanje sa 27,70%. Na trećem mjestu je oglašavanje u medijima i putem mrežne stranice tvrtke s 10,00%, a najmanje zastupljeni načini su putem privatnih agencija za zapošljavanje i ustanova za obrazovanje, s udjelom od 2,00%.

Anketirani subjekti su u 120 slučajeva koristili usluge Službe za zapošljavanje, a po vrsti ostvarene suradnje prednjači oglašavanje slobodnih radnih mjesta:



U okviru predočavanja ostvarene suradnje sa Službom za zapošljavanje i zadovoljstva uslugama koje pružaj Služba na skali od jedan do pet u sljedećoj tabeli je dat prikaz prosječnih ocjena za svaku od usluga:



Analitički poslovi i informiranje

U izvještajnom razdoblju izrađen je Izvještaj o radu Službe za 2019. godinu te Program rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu. Isti su usvojeni na Upravnom vijeću Službe, dostavljeni su na suglasnost Vladi HNŽ-HNK i distribuirani svim zainteresiranim subjektima. Sačinjen je i Izvještaj o radu Službe za razdoblje siječanj-lipanj 2020. god.

Suradnja s institucijama koje zanimaju podaci s tržišta rada i iz oblasti zapošljavanja je uspješno održana na dobroj razini i ove godine. Na okviru suradnje s raznim institucijama (općine, organizacije civilnoga društva, županijske i Federalne institucije) izrađeni su i dostavljeni razni tabelarni pregledi koji prikazuju stanje u oblasti nezaposlenosti.

Izvršena je redovita mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, županijskom Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne skrbi, Federalnom zavodu za statistiku i njihovom odjeljenju za statistiku u Županiji.

U izvještajnom razdoblju izrađeno je i objavljeno na mrežnoj stranici Službe dvanaest brojeva „Statističkog biltena”.

Tiskana su i tri broja informativnoga glasnika Službe „Informativni pregled”.

Za potrebe internoga informiranja, pravljene su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada podružnica, s kojima su upoznati djelatnici svih podružnica i sektora u Središnjem uredu Službi.

Nekoliko puta su ovlaštene djelatnici Središnjeg ureda i podružnica sudjelovali u televizijskim i radijskim emisijama.

Oglašavanje svih natječaja, kako onih koji su pristigli izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim tiskovinama, a interesantnih za našu Županiju vrši se putem oglasnih



ploča u podružnicama i putem internet stranice Službe za zapošljavanje: www.szzhnz-k.ba koja se također ažurira statističkim podacima, javnim pozivima i sl.

Krajem 2020. godine započeto je provođenje i anketiranje poslodavaca u svrhu analize potreba tržišta rada u FBiH u 2020. godini, a u suradnji s Federalnom zavodom za zapošljavanje. Uzorak je odabran u suradnji s Poreznom upravom i odražava stanje u Federaciji i Županiji, pri čemu se uzima u obzir djelatnost i veličina poduzeća. Također, upitnik je napravljen u elektroničkoj formi te su osobe koje su vršile anketiranje (djelatnici Službe) bili opremljeni i mobilnim uređajima (tabletima). Rok za završetak anketiranja bio je kraj siječnja 2021. godine.

Rađeni su svakodnevni informatički poslovi vezani uz izgradnju i funkcioniranje informacijsko-informatičkog sustava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar.

Aktivnosti održavanja infrastrukture su sljedeće:

- redovno održavanje, administriranje i unapređenje serverske opreme i infrastrukture i načina organizacije i pohrane podataka, upravljanje virtualnim mašinama i pristupom, automatizacija procesa instalacije programa i ažuriranja zakrpa (u uporabi je više Windows i Linux poslužitelja);
- redovno održavanje, administriranje i unaprjeđenje pasivne i aktivne lokalne i dislocirane mreže računala (žične i bežične računalne komunikacijske mreže te aktivne mrežne opreme na deset lokacija);
- redovito praćenje stanja informatičke opreme u Službi, održavanje, servisiranje i nadogradnja.

Aktivnosti održavanja informacijskoga sustava i usluga su sljedeće:

- nadogradnja i održavanje postojećih modula i funkcionalnosti aplikacije za vođenje evidencije nezaposlenih osoba *Carmen* i usklađenje sa zakonskim propisima i potrebama korisnika sustava;
- nadogradnja i tehničko održavanje mrežnoga portala Službe,
- tehničko održavanje aplikacije za evidenciju izdanih radnih dozvola stranim državljanima;
- tehničko održavanje i administriranje mail poslužitelja;
- informatička edukacija djelatnika Službe.

Krajem 2019. godine Federalno ministarstvo rada i socijalne politike uspostavilo je Jedinstveni registar korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi. Jedinstveni registar omogućit će centralizaciju svih informacija vezanih za isplate gotovinskih naknada pojedincima na koje se ne uplaćuju doprinosi, a koje se isplaćuju na teret proračuna Federacije BiH, kantona/županija, gradova, općina, izvanproračunskih fondova, javnih institucija i drugih institucija definiranih tim zakonom. Sukladno navedenom, Služba je dužna dostavljati podatke o isplati novčanih naknada ispaćenih nezaposlenim osobama u Jedinstveni registar. Od strane dobavljača aplikacije *Carmen* izrađena je prva verzija sučelja za razmjenu podataka s Jedinstvenim registrom. Krajem izvještajnoga perioda navedeni modul se nalazi još u fazi testiranja i čekamo odgovarajuće tehničke zahvate sa strane izvođača Jedinstvenoga registra kako bi prešli u produkciju.



Tijekom izvještajnoga razdoblja održano je više sastanaka predstavnika Federalnoga zavoda za zapošljavanje i županijskih službi za zapošljavanje (HNŽ, ŽZH i Županijskog zavoda za upošljavanje Livno) na temu implementacije Jedinstvenog informacijskog sustava u oblasti zapošljavanja u te tri županije, a s ciljem postizanja informatičkoga rješenja koje će omogućiti vođenje zbirnih i objedinjenih evidencija u JIS-u. Zaključeno je da sve tri navedene Službe pristupaju dualnom radu, tj. koriste JIS aplikaciju u oblasti evidencije koliko je neophodno za popunjavanje IPZ obrazaca i modul APZ u cijelosti. Evidencije nezaposlenih osoba se i dalje vode u informacijskom sustavu Carmen. Predstavnicima te tri službe su izrazile opredjeljenje da zadrže postojeću aplikaciju Carmen kao osnovno sredstvo za vođenje evidencija i podršku poslovnim procesima, a da se putem odgovarajućeg interfeasa vrši razmjena podataka s FZZZ. Dogovoreno je rješenje koje podrazumijeva postavljanje staging servera koji bi se nalazio u mreži FZZZ. Staging baza je Oracle XE ili PostgreSQL. Obje baze su besplatne čime se izbjegavaju troškovi licenci. Poželjno je da struktura baze bude što sličnija ili ista, pod uvjetom da je to je moguće, postojećoj FZZZ bazi. Kako bi se osigurao siguran i stabilan pristup staging bazi te osigurala konzistentnost podataka, županijske službe ne pristupaju bazi izravno nego putem REST web servisa. Postavljanje staging servera i izradu REST API-a odradit će županijske službe. Svi podaci iz županijskih zavoda koji dođu putem web servisa spremaju se u staging bazu. Struktura staging baze je usklađena sa strukturom baze FZZZ tako da se preko DB linka podaci mogu jednostavno usklađivati s podacima u bazi FZZZ. Temeljem dogovorenoga rješenja napravljen je projektni plan s delegiranim zadacima i financijskim zahtjevima.

U skladu s izmjenama Projekta podrške zapošljavanju koji se realizira u suradnji sa Svjetskom bankom kroz financijsko restrukturiranje Projekta, a kao odgovor na posljedice pandemije COVID-19, predviđa se novi indikator kojim se utvrđuje da se nakon proglašenja stanja prirodne nesreće od 17. 3. 2020. godine na evidenciju prijavilo najmanje 3.600 osoba koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu. S tim u vezi, a po zahtjevu Jedinice za implementaciju projekata pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, koja provodi monitoring izvršavanja pojedinih aktivnosti iz Projekta podrške zapošljavanju, dostavljeni su podatci o korisnicima novčane naknade prijavljenim na evidenciju nezaposlenih osoba u razdoblju od 17. 3. 2020. do 30. 6. 2020. godine u svrhu dokazivanja izvršenja postavljenoga indikatora.

U središnjoj Službi redovito se vrši kontrola unosa podataka u aplikacijski program u podružnicama radi otklanjanja pogrešaka, koje mogu dovesti do netočnosti ukupnih podataka, kako za podružnice, tako i za Službu u cjelini.

Rad Upravnoga vijeća

U izvještajnom razdoblju Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK održalo je sedam sjednica. Zbog pandemije izazvane koronavirusom četiri sjednice su održane putem telefona. Na sjednicama su donesene sljedeće odluke:

- Odluka o odbijanju prigovora Jasmine Vugdalić izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-36-17-737/5-2019 od 16. 12. 2019. godine;
- Odluka o odbijanju prigovora Mirsade Mulać izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-36-17-737/5-2019 od 16. 12. 2019. godine;



- Odluka o odbijanju prigovora Lejle Boškailo izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-36-17-737/5-2019 od 16. 12. 2019. godine;
- Odluka o odbijanju prigovora Amne Šabanović izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-36-17-737/5-2019 od 16. 12. 2019. godine;
- Odluka o odbijanju prigovora Jasmine Vugdalić izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-36-17-737/6-2019 od 16. 12. 2019. godine;
- Odluka o usvajanju Izvještaja o redovnom godišnjem popisu u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK sa stanjem na dan 31. 12. 2019. god.;
- Odluka o usvajanju Izvješća o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 1.-12. 2019. god.;
- Odluka o usvajanju Izvješća o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od 1. 1. 2019. do 31. 12. 2019. godine;
- Odluka o usvajanju Izvještaja o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje I.-III. 2020.;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Plana javnih nabava za 2020. godinu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Dokumenta okvirnoga proračuna Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od 2021. do 2023. godine;
- Odluka o usvajanju Izvješća o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od I. do VI. 2020. god.;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrazovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Izvješća o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od 1.1. do 30. 6. 2020. godine;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskoga plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2020. godinu
- Odluka o izvršenju Izmjena i dopuna Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2020. godinu;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Plana javnih nabava za 2020. godinu Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona);
- Odluka o usvajanju Izvješća o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od 1.1. do 30. 9. 2020. godine;
- Odluka o usvajanju Izmjena Plana javnih nabava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2020.;
- Odluka o usvajanju Prijedloga Financijskoga plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu i Odluke o izvršenju Financijskoga plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu;
- Odluka o usvajanju Plana javnih nabava za 2021. godinu Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona);
- Odluka o utvrđivanju Programa rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK u 2021. godini.

Sa svih sjednica su izrađeni zapisnici, odluke, zaključci, planovi i dr. materijali i dostavljeni su nadležnim institucijama ili sektorima u Službi radi realizacije istih.



Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK imenovano je Rješenjem o konačnom imenovanju Upravnoga vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK koje je donijela Vlada HNŽ dana 23.11.2017. pod brojem: 01-1-02-2644/17. Upravno vijeće je od imenovanja održalo 23 sjednice.

Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba

Sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine federacije BiH”, broj: 41/01., 22/05. i 9/08.) taj vid materijalno-pravne zaštite obuhvaća novčanu naknadu, uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba i uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje radi ispunjavanja uvjeta za mirovinu.

U razdoblju od siječnja do prosinac 2020. godine u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK je ukupno izrađeno 10.105 rješenja u postupku ostvarivanja prava na novčanu naknadu (priznato pravo 7.234, prestanak prava 2.259, nastavak prava 434, odbijeno zahtjeva 178). Broj novozaprimljenih zahtjeva u navedenom razdoblju za rješavanje u prvom stupnju je 7333. Svi zahtjevi su riješeni sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Zakonu o upravnom postupku.

Prosječno vrijeme korištenja novčane naknade je devet mjeseci, a prosječna visina te naknade je 377,47 KM, odnosno 40,00% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnoga odnosa nezaposlene osobe koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

U izvještajnom razdoblju ukupno je podneseno 17 žalbi. Prvostupanjski organ je po žalbama postupio sukladno Zakonu o upravnom postupku.

Pravo na zdravstveno osiguranje ostvarilo je prosječno mjesečno 25.648 osoba.

Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje stječu, sukladno članku 31. stavak (2) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nezaposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na mirovinu. Zahtjev za ostvarivanje toga prava u izvještajnom razdoblju podnijelo je 168 osoba dok je to pravo ostvarila 87 osoba. Služba je 31 osobu odbila sa zahtjevom za ostvarivanje toga prava. U izvještajnom razdoblju ukupno je podneseno 5 žalbi. Prvostupanjski organ je po žalbama postupio sukladno Zakonu o upravnom postupku. Za postupanje po neriješenim zahtjevima se čeka dostavljanje uvjerenja o ukupnom stažu od nadležne službe mirovinskoga i invalidskoga osiguranja.

Zbog proglašenog stanja prirodne nesreće na području Federacije BiH izazvane pandemijom koronavirusom Služba je poduzela niz aktivnosti kako bi svoj rad prilagodila novonastaloj situaciji vodeći računa da nezaposlenim osobama omogući ostvarivanje njihovih prava. Dana 13. 3. 2020. god. pod brojem: 01-1-02-5-327/2020 ravnatelj Službe je donio odluku kojom je zbog opasnosti širenja koronavirusa ograničen rad sa strankama u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK u razdoblju od 13. 3. 2020. do 27. 3. 2020. godine tako da se prijem stranka vršio samo u slučajevima ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje, tj. žurni slučajevi. Svi rokovi u kojima su stranke bile dužne poduzeti određene radnje u Službi u svezi nove prijave, redovitoga



javljanja, ostvarivanja prava na novčanu naknadu i drugih prava, a gdje su rokovi utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i podzakonskim aktima, prolongirani su i počeli su se odvijati od 27. 3. 2020. godine. Stranke su u žurnim slučajevima svu komunikaciju sa Službom mogle ostvariti putem telefona ili elektroničkom poštom. Ta odluka je objavljena i na mrežnoj stranici Službe te su naznačeni brojevi telefona i e-mail adrese za kontakt.

Odlukom broj: 01-1-02-5-327/3-2020 od 24. 3. 2020. god. izmijenjen je način rada sa strankama u Službi u razdoblju od 24. 3. 2020. god. pa sve do prestanka stanja prirodne nesreće. Stranke su svu komunikaciju sa Službom mogle ostvariti putem telefona ili elektroničkom poštom. Kontakt telefoni i e-mail adrese, putem kojih su stranke mogle komunicirati sa Središnjom Službom, podružnicama, a radi ostvarivanja svojih prava bile su dostupne strankama na vratima zgrade središnje Službe i podružnica, mrežnoj stranici Službe, ali i obavijest za korisnike usluga Službe. Obavijesti je zapravo pojašnjen način prijave na evidenciju i način ostvarivanja prava po prestanku radnoga odnosa. Stupanjem na snagu navedene odluke prestala je da važi ranije donesena odluka.

Odlukom Vlade HNŽ od 1. 6. 2020. god. proglašen je prestanak stanja nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa s danom 31. 5. 2020. godine. U skladu s navedenom odlukom, ravnatelj Službe je dana 22. 6. 2020. god. donio Odluku broj: 01-1-02-5-327/15-2020 prema kojoj su se sve osobe koje se nalaze u evidenciji nezaposlenih osoba Službe dužne redovito javljati na evidenciju nezaposlenih osoba sukladno Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanje Federacije BiH, s tim u svezi da rokovi za redovito javljanje počinju odvijati se prema rasporedu:

- korisnici prava na novčanu naknadu dužni su se javiti u roku od 30 dana računajući od 22. 6. 2020. godine;
- korisnici prava na zdravstveno osiguranje dužni su se javiti u roku od 45 dana računajući od 22. 6. 2020. godine;
- nezaposlene osobe koje nisu korisnici naprijed navedenih prava dužni su se javiti u roku od 120 dana računajući od 22. 6. 2020. godine.

U navedenoj Odluci je naznačeno da će se nezaposlenim osobama, koje se u razdoblju od 13. 3. 2020. do 22. 6. 2020. god. nisu prijavile na evidenciju nezaposlenih i blagovremeno podnijele zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, priznat pravo na novčanu naknadu i pravo na zdravstveno osiguranje ako se prijave i podnesu zahtjev za novčanu naknadu do 30. 6. 2020. godine. Stupanjem na snagu te odluke prestala je da važi odluka broj: 01-1-02-5-327/3-2020 od 24. 3. 2020. god.

Posebno treba naglasiti da su sva rješenja u svezi ostvarivanja prava na novčanu naknadu urađena u zakonskom roku. Nezaposlenim osobama su pružene sve informacije i odgovori na sve upite putem telefona ili elektroničkom poštom.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike donijelo je Pravilnik o dopunama Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanje („Službene novine Federacije BiH”, broj 90/20) koji je stupio na snagu 12. 12. 2020. god. Dopune se odnose na izuzetke u načinu prijave na evidenciju nezaposlenih, redovita javljanja i druge aktivnosti Službe za vrijeme proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće zatim epidemije zarazne bolesti i za vrijeme izvanrednog stanja u Federaciji BiH.



Kadrovi i opremljenost prostora

30. 6. 2020. godine Služba je imala 89 zaposlenih radnika: 62 radnika visoke stručne spreme, 11 radnika više stručne spreme, jedan radnik je VKV i 15 radnika sa srednjom stručnom spremom. Sukladno Javnom oglasu za popunjavanje radnih mjesta samostalnoga referenta za posredovanje u zapošljavanju u Podružnici Mostar - Odjeljenje 2 i Podružnici Konjic broj: 01-1-36-17-737/1-2019, a nakon provedene procedure prijema u radni odnos, krajem siječnja 2020. godine u radni odnos su primljena tri radnika (dva na neodređeno vrijeme i jedan na određeno vrijeme). U izvještajnom razdoblju u radni odnos na određeno vrijeme sukladno Zakonu o radu i Pravilniku o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK primljeno je deset radnika. Zbog isteka ugovora o radu na određeno vrijeme, deset radnika je prestalo s radom.

Federalno ministarstvo rada i socijalne skrbi donijelo je Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu („Službene novine FBiH”, broj 92/16) kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu kod poslodavca. Matične evidencije radnika Službe i Evidencije o radnom vremenu uspostavljene su sukladno navedenom Pravilniku. Od studenog 2013. god. se koristi aplikacija koja omogućava dostupnost svih podataka vezanih za kvalifikacijsku, spolnu i starosnu strukturu te podatke o ukupnom radnom stažu, radnom mjestu i sl.

Vlada HNŽ je 5. 7. 2019. godine donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskoj županiji (kantonu) te donijela i Ispravku Uredbe 20. 9. 2019. god. („Narodne novine HNŽ”, br. 4/19 i 5/19). Upravno vijeće Službe je usvojilo Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu s ciljem usklađivanja Pravilnika o radu Službe sa županijskom Uredbom o postupku prijema u radni odnos.

Odlukom o provjeri diploma državnih službenika i namještenika zaposlenih u županijskim tijelima uprave, županijskim upravnim organizacijama, zaposlenika u javnim ustanovama koje se financiraju iz proračuna HNŽ-K i izvanproračunskih fondova HNŽ-K, a istu je Vlada Hercegovačko-neretvanske županije (kantona) donijela pod brojem: 01-1-02-147/20 od 29. 1. 2020. godine zadužuju se rukovoditelji tih tijela da izvrše provjeru diploma o stečenoj stručnoj spremi svih svojih radnika, tako da na temelju podataka iz personalnoga dosjea svojih zaposlenih od prosvjetnih ustanova koje su izdale diplomu o završenoj stručnoj spremi zatraže provjeru njezine vjerodostojnosti. Rok za realizaciju navedene odluke i dostavljanje izvješća Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i sporta HNŽ-K bio je 28. 7. 2020. god. Služba je postupila po navedenoj odluci te je od obrazovnih ustanova zatražila utvrđivanje vjerodostojnosti diploma radnika Službe. Za većinu diploma je izvršena provjera i utvrđena njihova vjerodostojnost dok je za jedan dio postupak u tijeku iz sljedećih razloga: promjena pravnoga sljednika obrazovne ustanove, dokumentacija arhivirana u državnom arhivu, tražena fotokopija diplome itd.

Središnja služba i podružnice su smješteni u prostorima koji su u njezinom posjedu ili vlasništvu. Veliki problem predstavlja uknjižba poslovne zgrade Službe u Mostaru te poslovnih prostorija podružnica u Prozor-Rami, Konjicu, Jablanici, Čitluku i Ravno te poslovnoga prostora u Sarajevu. S tim u vezi, Služba je provela postupak javne nabave odvojivih usluga, sukladno Zakonu o javnim nabavama - Aneks II dio B, s ciljem konačnoga rješenja toga problem. Do sada su uknjižena tri prostora u: Čapljini, Neumu i Stocu.



Pravni i opći poslovi

Tijekom izvještajnoga razdoblja urađeni su svi tekući poslovi u svezi provedbe tendera, izrade pravilnika, ugovora, odluka, tumačenje propisa, odgovora na tužbe, zastupanja pred sudovima, prigovora na prijedloge za izvršenja, izdavanja raznih uvjerenja i sl. Nadalje, poslovi zavođenja prispjele pošte (zavedeno je ukupno 7321 predmeta i to: novčane naknade - 6116, programi sufinanciranja - 297, radne dozvole - 106, tenderi - 103, dokup staža - 88, žalbi - 10, upravno vijeće - 8; 593 predmeta - razne prepiske, uvjerenja, dopisi i sl.) iste dostave nadležnim referentima na rješavanje, a potom arhiviranja iste, poslovi tipkanja i distribucije raznih materijala itd.

U Službenim novinama Federacije BiH, broj 73/19 objavljen je novi Pravilnik o uredskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine s primjenom od 1. 1. 2020. godine. U tijeku je izrada Pravilnika o uredskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.

Sukladno Financijskom planu Službe za 2020. godinu i Planu javnih nabava obavljani su svi stručno - administrativni poslovi vezani za nabavu roba, vršenje usluga i izvođenje radova (Izrada odluka o pokretanju postupka, priprema tenderske dokumentacije, sastaviti obavijesti o nabavi, objava, prikupljanje ponuda, selekcija i odabir najpovoljnijeg ponuditelja, sačinjavanje zapisnika, izvješća o radu povjerenstva, provođenje e-aukcije, davanje preporuke, zaključenje ugovora i dostavljanje izvješća Agenciji za javne nabave BiH). Sve nabave u Službi obavljene su sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH i podzakonskim aktima koji reguliraju tu materiju te Financijskome planu Službe i Planu javnih nabava. Provedeni su sljedeći tenderi:

- Održavanje sustava VPN-a umrežavanje Podružnica i Središnje službe;
- Uredski namještaj (postupak započeo u 2019., realiziran ugovor u 2020.);
- Dogradnja, unaprjeđenje, prilagođavanje i održavanje softvera „Carmen” (Okvirni sporazum - godišnji ugovor);
- Nabava potrošnog materijala i materijala za održavanje higijene;
- Nabava sokova, pića i napitaka;
- Nabava usluga dogradnje, unapređenja, prilagodbe i održavanja programa za trezorsko poslovanje „Pantheon” (Okvirni sporazum/ godišnji ugovor);
- Nabava uredskoga materijala i sitnoga inventara;
- Nabava usluga čišćenja poslovnih prostorija;
- Nabava dnevnoga i tjednoga tiska;
- Nabava guma za vozilo Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Nabava usluga tiskanja;
- Nabava održavanja telefonske centrale.

Sukladno Zakonu o javnim nabavama, Uputstvu o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i podzakonskim aktima, Služba je, nakon dostavljanja izvještaja o postupku javne nabave Agenciji za javne nabave, na svojoj mrežnoj stranici objavila osnovne elemente ugovora za postupke javne nabave i Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja. Objava osnovnih elemenata ugovora izvršena je na obrascu praćenja realizacije ugovora (okvirnoga) sporazuma koji je dio navedene upute. Podaci iz obrasca redovito se ažuriraju.

Izvršeno je redovito održavanje objekata i opreme sukladno potrebama i raspoloživim sredstvima Službe.



Interna revizija

Interna revizija je neovisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost, kreirana s ciljem dodavanja vrijednosti i unaprjeđenja poslovanja organizacije. Pomaže organizaciji ostvariti svoje ciljeve, osiguravajući sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Funkciju interne revizije u organizaciji obavlja Jedinica za internu reviziju koja je uspostavljena u skladu sa: Zakonom o internoj reviziji, Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru FBiH, Pravilnikom interne revizije Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Poveljom interne revizije Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Odlukom o izmjeni Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.

U skladu sa situacijom izazvanom globalnom pandemijom virusnog oboljenja COVID-19, Jedinica interne revizije izradila je Krizni plan. Krizni plan je Plan rada Jedinice interne revizije u novonastalim okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19 s ciljevima koji su u skladu s novonastalim okolnostima izazvanim pandemijom, procijenjenim i rangiranim rizicima i donesenim kontrolnim mjerama i aktivnostima, a koje imaju za cilj ublažavanja najviših rizika. Jedinica interne revizije ima zadatak promptno reagirati, primijeniti agilni i prilagodljiv pristup planiranju revizije. Također, treba biti spremna na preraspodjelu sredstava i aktivnosti koje odražavaju promjene rizika i prioriteta potom brze odluke kojima se ukidaju revizije koje više nisu najviši prioritet.

Godišnjim planom Jedinice interne revizije za 2020. godinu planirane su tri revizije. Zbog novonastale situacije uzrokovane pandemijom obavljena je jedna revizija.

Donesen je krizni plan Jedinice interne revizije i izvršena ponovna procjena rizika. JIR je obavila još dvije revizije sukladno novonastaloj situaciji te za njih sačinila revizorska izvješća s planovima provedbe preporuka.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH pripremljeno je Godišnje izvješće interne revizije za prethodnu godinu, a isto je dostavljeno Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnoga ministarstva financija. Osim navedenoga izvješća, Jedinica interne revizije izradila je i Mišljenje interne revizije o sustavu finansijskoga upravljanja i kontrola za revidirana područja u okviru Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izrađeni su i usvojeni planski dokumenti: Studija rizika Jedinice interne revizije za 2021. godinu, Strateški plan Jedinice interne revizije za razdoblje 2021.-2023. i Godišnji plan Jedinice interne revizije za 2021. godinu.

Strateški plan je sastavljen na temelju procjene rizika i sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH, Standardima interne revizije, Etičkom kodeksu internih revizora, Povelji interne revizije, Metodologiji rada interne revizije u javnom sektoru FBiH i Priručniku za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru FBiH. Strateški plan se odnosi na razdoblje 2021.-2023. godina i predstavlja ažuriranu verziju prethodnoga Strateškog plana za razdoblje 2020.-2022. godina.



Godišnji plan za 2021. godinu je sastavljen na temelju Strateškoga plana za 2021.-2023. godinu Jedinice za internu reviziju koju je usvojio ravnatelj Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK. U njemu se definiraju aktivnosti Jedinice za internu reviziju na ostvarivanju ciljeva iz Strateškog plana i određuju ciljevi, obujam, metodologija, trajanje i resursi koji su potrebni za obavljanje revizorskih aktivnosti u 2021. godini.

Godišnji plan je predmet kontinuiranoga pregleda tijekom godine i ažurira se prema potrebi, kako bi se odrazile značajne promjene u organizaciji ili u Jedinici za internu reviziju, ali i svi dodatni zadaci na zahtjev rukovoditelja.

Radi unaprjeđivanja znanja, vještina i kompetencija interni revizori su tijekom 2020. godine sudjelovali na dodatnim edukacijama i webinarima radi što kvalitetnijega obavljanja poslova i zadataka revizora.

Materijalno-financijsko poslovanje

Ukupni prihodi i primici ostvareni u razdoblju 1.-12. 2020. godine iznose 20.466.587,00 KM. Sastoje se od: poreznih prihoda u iznosu od 12.248.719,00 KM, neporeznih prihoda u iznosu od 87.693,00 KM, primitaka u iznosu od 8.114.369,00 KM i primljenih otplata danih zajmova u iznosu od 15.860,00 KM. Od ukupnih prihoda i primitaka 60,00% čine porezni prihodi, odnosno prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, koji obveznici uplaćuju po stopi od 2,00% na bruto plaće. 70,00% obračunatoga doprinosa obveznik uplaćuje na račun Županijske službe za zapošljavanje, a 30,00 % na račun Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale neplanirane prihode. Primici se odnose na nedostajuća sredstva za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba u iznosu od 7.547.431,00 KM i programe za poticaj zapošljavanja u iznosu od 566.938,00 KM.

Ukupni rashodi i izdaci iznose 20.437.562,00 KM. Sastoje se od izdataka za: plaće i naknade troškova zaposlenim, doprinose poslodavcu i ostale poreze i doprinose, materijal, sitan inventar i usluge, grantove drugim razinama vlasti, tekuće grantove pojedincima na temelju materijalno-socijalnog osiguranja nezaposlenih osoba, ostale grantove pojedincima i neprofitnim organizacijama, sufinanciranje zapošljavanja, druge tekuće rashode i izdatke za nabavu stalnih sredstava.

U ukupnim rashodima i izdacima, izdaci za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 73,00% ukupnih rashoda i izdataka, a ostali rashodi i izdaci 27,00%. Služba nedostajuća sredstva potražuje od Federalnog zavoda za zapošljavanje. Iznos potraživanih sredstava ovisi od ostvarenih prihoda i rashoda u tekućem mjesecu. Nedostajuća sredstva za proteklo razdoblje iznose 7.547.431,00 KM, a od toga 6.300.440,00 KM odnosi se na nedostajuća sredstva doznačena iz Federalnoga zavoda za zapošljavanje, a 1.246.991,00 KM, su sredstva Službe koja su prenesena s računa razgraničenih rashoda.

Plaće i naknade troškova zaposlenim iznose 3.667.050,00 KM, od čega bruto plaće iznose 3.331.597,00 KM i naknade troškova zaposlenim 335.453,00 KM. Broj zaposlenih osoba na dan 31. 12. 2020. godine je 92 osoba, a od toga je sedam osoba pripravnici.



Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 355.113,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose.

Izdaci za nabavku materijala, sitnoga inventara i usluge iznose 823.528,00 KM.

Izdaci za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 14.834.870,00 KM. Isti se sastoje od izdataka za novčane naknade u iznosu od 11.976.373,00 KM, izdataka za zdravstveno osiguranje u iznosu od 2.618.902,00 KM i izdataka za dokup staža za nezaposlene osobe koje ispunjavaju uvjete za dokup staža u iznosu od 214.095,00 KM. Izdaci za novčane naknade su 65,23% veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zbog povećanoga broja korisnika novčane naknade dok su izdaci za zdravstveno osiguranje veći za 16,14%, a izdaci za dokup staža su veći za 11,55 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Ostali grantovi pojedincima iznose 25.500,00 KM, odnose se na pomoći pojedincima sukladno Pravilniku o dodjeli jednokratne novčane pomoći Službe.

Tekući grantovi neprofitnim organizacijama iznose 17.215,00 KM, a odnose se na pomoći neprofitnim organizacijama sukladno Pravilniku o dodjeli jednokratne novčane pomoći Službe.

Izdaci za aktivne mjere zapošljavanja iznose 566.938,00 KM, a odnose se na programe za poticaj zapošljavanja koji se realiziraju preko Službe za zapošljavanje iz sredstava Federalnoga zavoda za zapošljavanje i Vlade HNŽ/K.

Drugi tekući rashodi u iznosu od 4.465,00 KM odnose se na pogrešne uplate prihoda od doprinosa te za iste Služba vrši povrat na temelju rješenja nadležne porezne uprave.

Sredstva za kapitalne izdatke za 2020. godine iznose 156.712,00 KM, a odnose se za nabavu uredske opreme, računala, rekonstrukciju i održavanje objekata u skladu s planom javnih nabava u 2020. godini.

Ukupni prihodi i primici iznose 89,90% planiranih, a rashodi i izdaci 89,78% planiranih. Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti su neznatno veći (1,49 %) od planiranih sredstava i za 0,03% su viši u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ostvaren je višak prihoda nad rashodima u iznosu 29.025,00 KM.

Ukupni prihodi i primici, rashodi i izdaci s izmjenama i dopunama Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2020. godinu, planirani su u većem iznosu od ostvarenih zbog naglog porasta izdataka za materijalno-osiguranje nezaposlenih osoba u drugom i trećem kvartalu uslijed pandemije COVID-19.

U četvrtom kvartalu izdaci za materijalno-osiguranje nezaposlenih osoba su se počeli smanjivati u odnosu na prethodno razdoblje te su na stavkama izdataka za materijalno osiguranje planirana sredstva znatno veća od ostvarenih.



Prilog: Tabele Porezne uprave o stanju zaposlenosti na dan 31.12.2020. godine

Pregled broja zaposlenih po obliku vlasništva i obliku organizovanja

Opcina	Oblik vlasništva	Oblik organizovanja	Broj zaposlenih na 31.12.2020.g.
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	166
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	306
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	1
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	112
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	59
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	9
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1.149
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	532
ČAPLJINA	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	8
ČAPLJINA	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	5
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	852
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	132
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	41
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	2
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	3
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	9
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	2
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Predstavništva stranih lica u BiH	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	8
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	2
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	100
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	310
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	21
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	105
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	83
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2.426
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	452
ČITLUK	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	5
ČITLUK	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	49
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	857
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	89
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	18
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	18
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	3
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Fondacija	5



ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	41
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	11
JABLANICA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	221
JABLANICA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	13
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	5
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	5
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	373
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	341
JABLANICA	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	255
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	612
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	64
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	2
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	4
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	1
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	6
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	729
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	49
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	17
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	5
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	79
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1.881
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	554
KONJIC	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	5
KONJIC	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	1.532
KONJIC	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	83
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	737
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	103
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	39
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	12
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	25
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	3
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	100
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	60
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	8
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	337
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	119
NEUM	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
NEUM	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	78
NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	189
NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	51



NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	7
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	70
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	298
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	47
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	13
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	407
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	156
PROZOR	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	3
PROZOR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	50
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	251
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	86
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	2
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	38
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	8
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	10
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	20
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	18
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	11
RAVNO	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	35
RAVNO	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	13
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	38
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	20
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	2
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	2.363
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	4.643
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javno poduzeće	90
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	768
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	484
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	580
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	8.434
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	2.721
MOSTAR	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	5
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Ustanova	3
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	922
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	325
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	7.392
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Komora	5
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Strukovne asocijacije	19
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1.330
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	162
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Organi uprave	751



MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Upravne organizacije	585
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Ombudsmen	8
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	70
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Politička organizacija	18
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	14
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	277
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	18
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Fondacija	11
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Predstavništva stranih lica u BiH	9
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Ostali oblici organizovanja	22
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	90
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	10
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Diplomatsko konzularna predstavništva	5
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	172
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	194
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	30
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	360
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	221
STOLAC	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	7
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	223
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	75
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	4
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	4
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	20
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	1
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	5
UKUPNO			51.744



Pregled broja zaposlenih po obliku vlasništva i obliku organizovanja

Opcina	Oblik vlasništva	Oblik organizovanja	Broj poslovnih subjekata
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	2
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	8
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	1
ČAPLJINA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	4
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	7
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	3
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	184
ČAPLJINA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	309
ČAPLJINA	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	1
ČAPLJINA	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	161
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	6
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Predstavništva stranih lica u BiH	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1
ČAPLJINA	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	1
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	1
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	9
ČITLUK	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	5
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	4
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	334
ČITLUK	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	295
ČITLUK	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	2
ČITLUK	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	174
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	1
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	13
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	2
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Fondacija	3
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	2
ČITLUK	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	3
JABLANICA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	7
JABLANICA	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2



JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	2
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	56
JABLANICA	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	155
JABLANICA	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	2
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	55
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	4
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	1
JABLANICA	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	11
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	3
KONJIC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	4
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	2
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	4
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	171
KONJIC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	337
KONJIC	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	3
KONJIC	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	4
KONJIC	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	131
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	1
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	6
KONJIC	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	2
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	1
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	5
NEUM	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	3
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	2
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	40
NEUM	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	57
NEUM	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
NEUM	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2
NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	36
NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
NEUM	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	5
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	4
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	10
PROZOR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	3
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	1
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	94
PROZOR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	123
PROZOR	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	2



PROZOR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	45
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	6
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	2
PROZOR	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	3
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	2
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
RAVNO	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2
RAVNO	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	11
RAVNO	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	10
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	7
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
RAVNO	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	41
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	39
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javno poduzeće	2
MOSTAR	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	9
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	49
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	17
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1.273
MOSTAR	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	1.490
MOSTAR	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	4
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Dioničarsko društvo	8
MOSTAR	KOMBINOVANO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	4
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	945
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Komora	4
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Strukovne asocijacije	3
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	5
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Sudska vlast	2
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Organi uprave	24
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Upravne organizacije	10
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Ombudsmen	1
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	3
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Politička organizacija	2
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	1
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	75
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	7
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Fondacija	3
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Predstavništva stranih lica u BiH	4
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Ostali oblici organizovanja	2
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	12



MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	1
MOSTAR	NEMA VLASNIŠTVA	Diplomatsko konzularna predstavništva	1
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Javna ustanova	4
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Ustanova	5
STOLAC	DRŽAVNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Ustanova	1
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Društvo s ograničenom odgovornošću	51
STOLAC	PRIVATNO VLASNIŠTVO	Samostalni poduzetnik	165
STOLAC	ZADRUŽNO VLASNIŠTVO	Zadruga	3
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Nema	59
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Humanitarna organizacija	1
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Udruženje	4
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Savez udruženja ili fondacija	1
STOLAC	NEMA VLASNIŠTVA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1
UKUPNO			7.340



Pregled broja zaposlenih i broja poslovnih subjekata koji na 31.12.2020.g imaju zaposlene po djelatnostima

Podrucje	Podrucje Naziv	Broj zaposlenih.	Broj poslovnih subjekata
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV	800	305
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	164	31
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	7.058	727
D	PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	1.924	63
E	SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	996	34
F	GRAĐEVINARSTVO	3.023	312
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA	9.147	2.274
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	2.402	308
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	3.160	1.064
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1.752	159
K	FINANSIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	1.191	150
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	173	49
M	STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	1.331	429
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	990	139
O	JAVNA UPRAVA I ODBRANA; OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	5.060	103
P	OBRAZOVANJE	5.091	176
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE	5.081	125
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	1.103	365
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1.002	508
U	DJELATNOSTI VANTERITORIJSKIH ORGANIZACIJA I ORGANA	5	1
	NEPOPUNJENO	291	18
	UKUPNO	51.744	7.340

